Econsultancy
Part of Sweco

ECOLOGIE

RAPPORTAGE

natuurvisie landgoed Prattenburg

Cuneraweg 420

Rhenen

Rapport natuurvisie landgoed Prattenburg

Cuneraweg 420, Rhenen

Opdrachtgever	Eelerwoude Postbus 53 7470 AB Goor
Rapportnummer	12319.003
Versienummer	D6
Status	Definitief
Datum	17 oktober 2024
Opsteller[1]	De heer J.G. Boogaard, BSc
Kwaliteitscontrole	De heer G.J. Sieperda, MSc

[1] Vrijgave
In onze rapportages wordt niet gewerkt met handtekeningen en/of parafen. Conform protocol en eisen uit het kwaliteitssysteem wordt het rapport aantoonbaar vrijgegeven.

KWALITEITSZORG

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en die de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

CERTIFICERING

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhand-boek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001. Daarnaast staat veilig werken bij Econsultancy voorop en zijn we gecertificeerd voor VCA*.

BETROUWBAARHEID

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten en het al dan niet voorkomen van soorten. De gebruikte informatie omtrent verspreiding van soorten is deels afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

Al onze rapportages worden opgesteld conform de 'Handreiking omgaan met AVG in bodemonderzoeken' opgesteld door de VKB (29 juni 2022). Hiermee voldoet de rapportage aan de eisen die de wet en NEN normen ons stellen en wordt tevens voldaan aan de AVG.

In het kader van de AVG dient, voorafgaand aan publicatie of bij uitlevering aan derden, bijlagen met kadastrale uittreksels en namen van opdrachtgevers, door de publicerende instantie, verwijderd dan wel zwart gelakt te worden.

GELDIGHEID ONDERZOEK

In het algemeen kan gesteld worden dat een quickscan geldig is voor een periode van 2 tot 3 jaar, tenzij in deze periode de ecologische omstandigheden wezenlijk zijn veranderd en/of de Omgevingswet, dan wel inzichten hieromtrent zijn gewijzigd. Bij uitstel van de uitvoering van een project met meer dan 3 jaar verdient het de aanbeveling de resultaten van de quickscan opnieuw te toetsen.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

2 GEBIEDSBESCHRIJVING 2

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving 2
2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen 4

3 BESCHERMINGSREGIME NATUURNETWERK NEDERLAND 7

4 LOCATIEKEUZE 10

5 WEZENLIJKE KENMERKEN EN WAARDEN 14

5.1 De aanwezige ecosystemen (waaronder biotopen en habitats) en de potenties 14
5.2 De robuustheid van het systeem inclusief de verbindingsfunctie 16
5.3 Bijzondere soorten 17
5.4 De abiotische en ruimtelijke condities die deze soorten en ecosystemen nodig hebben 20

6 COMPENSATIE NATUURNETWERK NEDERLAND 23

6.1 Compensatiegrond 24
6.2 Compensatiemaatregelen 27
6.3 Overige opwaardering 28

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIES 30

Bijlage 1 Natuurwetgeving en doelen Natura 2000
Bijlage 2 Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland
Bijlage 3 Omgevingswet

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van Eelerwoude opdracht gekregen voor het opstellen van een natuurvisie voor landgoed Prattenburg aan de Cuneraweg 420 te Rhenen.

De natuurvisie landgoed Prattenburg is opgesteld in het kader van een bestemmingsplanwijziging binnen het natuurnetwerk Nederland ten behoeve van de realisatie van een natuurbegraafplaats, de realisatie van een kapschuur, aanleg van zonnepanelen en het gebruik van een gazon voor parkeren. De voorgenomen plannen zijn getoetst aan de Wet natuurbescherming in twee separate rapportages (rapport 12319.004 D1 en rapport 15576.001 D5).

De natuurvisie landgoed Prattenburg heeft als doel om uit te werken op welke wijze de voorgenomen plannen gerealiseerd kunnen worden binnen de huidige wetgeving voor het natuurnetwerk Nederland binnen de provincie Utrecht. Hierin wordt opgenomen op welke wijze de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied kunnen worden versterkt en wat de functie van het compensatiegebied binnen deze plannen is.

Econsultancy is lid van de branchevereniging Netwerk Groene Bureaus en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie van de eerder uitgevoerde quickscan Wet natuurbescherming (rapporten 12319.004 D1 en 15576.001 D5) betreffen twee deelgebieden van respectievelijk 30 hectare en 15 hectare, gelegen aan de Cuneraweg 420, circa 3 kilometer ten zuiden van de kern van Veenendaal. In figuur 1 is de topografische ligging van beide plangebieden opgenomen.

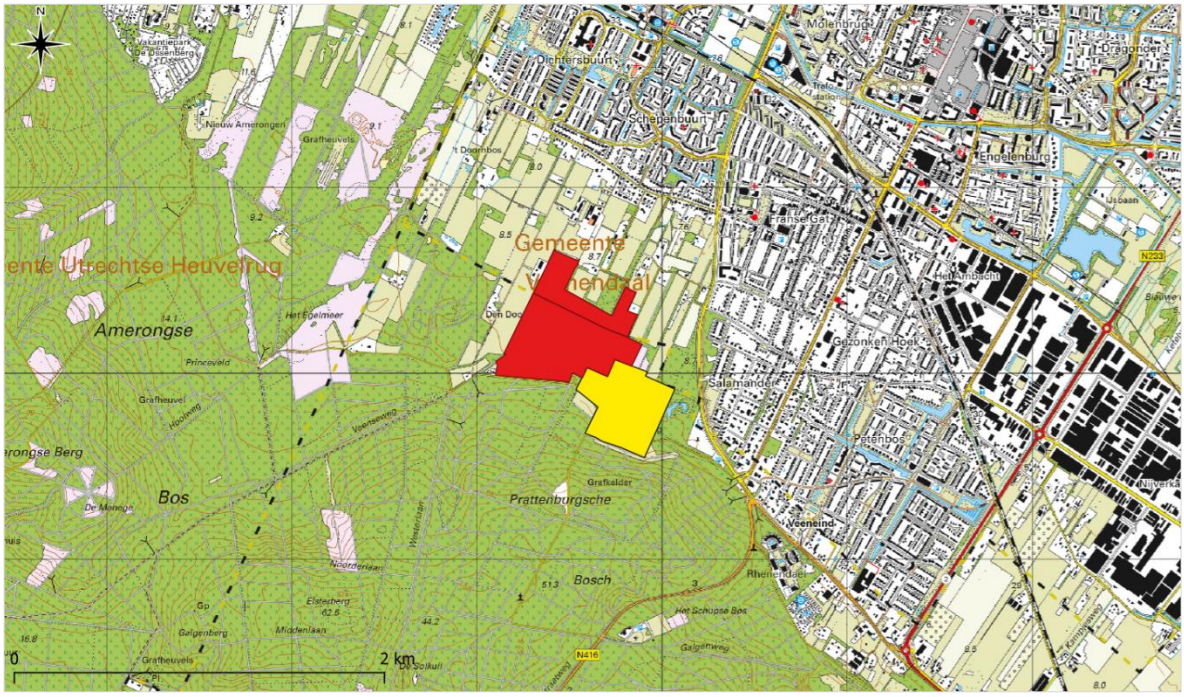

Figuur 2.1 Topografische ligging van de onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie van de natuurbegraafplaats (rood in figuur 2.1) betreft een bosgebied op landgoed Prattenburg en is deels gelegen in de gemeente Rhenen en deels in de gemeente Veenendaal. Het bos bestaat voornamelijk uit grove dennen en sparren. In het bos zijn een aantal open plekken aanwezig. Centraal en aan de westzijde in het deel van de gemeente Rhenen zijn kleine heideveldjes met restanten van natte heide aanwezig.

De onderzoekslocatie waar de nieuwe zonnepanelen gerealiseerd worden en een kapschuur gerealiseerd is, en parkeren ten behoeve van de natuurbegraven toegestaan wordt betreft een deel van Landgoed Prattenburg (geel in figuur 2.1). In figuren 2.2 en 2.3 zijn luchtfoto's van beide plangebieden weergegeven

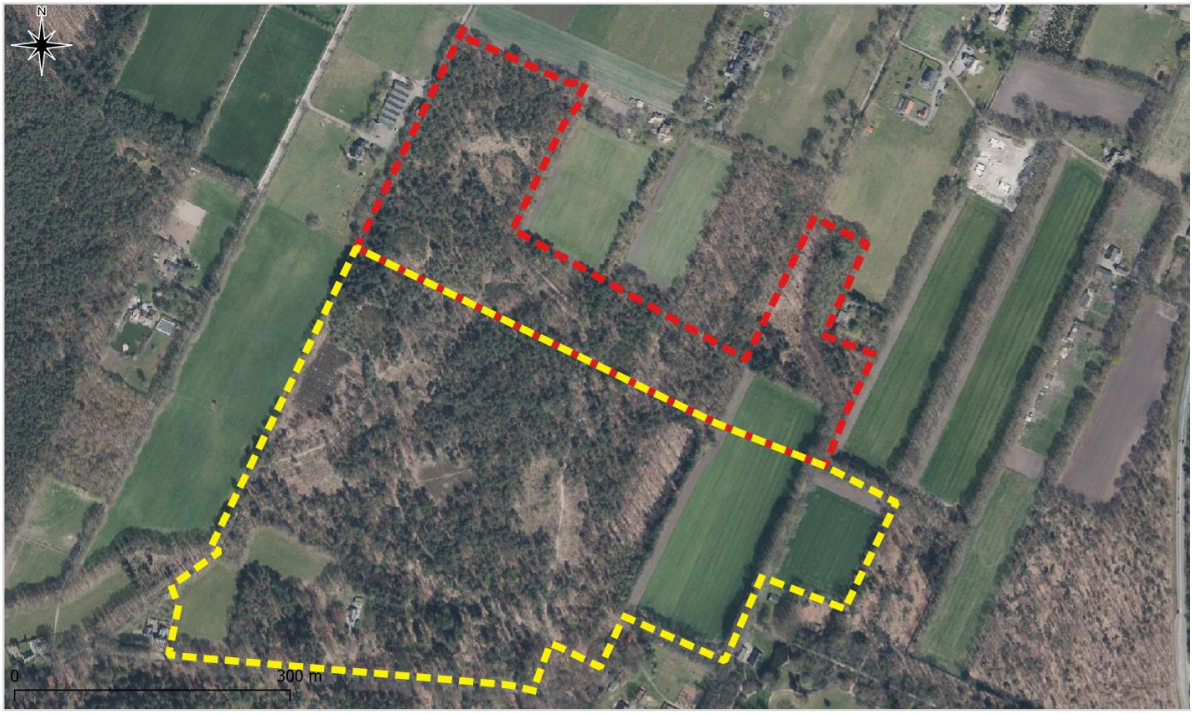

Figuur 2.2 Luchtfoto planlocatie natuurbegraafplaats met geel het gebied binnen de gemeente Rhenen en rood het gebied binnen de gemeente Veenendaal.

Figuur 2.3 Luchtfoto planlocatie kapschuur, zonnepanelen en parkeren.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingrepen

De initiatiefnemer is voornemens een natuurbegraafplaats te realiseren. Het gebied zal gefaseerd ingericht worden. Op korte termijn zal alleen het onderdeel van het plangebied dat behoord tot de gemeente Rhenen uitgevoerd worden (zie geel kader in figuur 2.2). De uitgangspunten voor onder andere grafdichtheid en inrichting van het gebied dat hoort bij de gemeente Veenendaal, is op dit moment nog niet bekend. Onderhavige natuurvisie heeft daarom alleen betrekking op het plangebied dat binnen de gemeente Rhenen aanwezig is.

Binnen de gemeente Rhenen wordt circa 14 hectare bos aangewezen, waarbinnen natuurgraven gerealiseerd kunnen worden. In circa 0,7 hectare van het plangebied wordt geen natuurbegraven toegestaan, omdat dit natte heideterreinen en overige landschappelijke of historisch waardevolle locaties betreffen in figuur 2.4 is weergegeven op welke terreindelen in het bosgebied binnen de gemeente Rhenen natuurbegraven mogelijk wordt gemaakt. Daarnaast zijn er in het bosgebied terreindelen die vanwege de aanwezigheid van een dassenburcht geen onderdeel uitmaken van de natuurbegraafplaats, dit wordt verder getoetst in dit rapport.

Als uitgangspunt worden er in het bosgebied maximaal 150 graven per hectare gerealiseerd, verspreid over enkele tientallen jaren. In totaal betreffen dit maximaal 1995 graven in bestaande natuur. De graven zijn circa 1,30 meter diep en hebben een oppervlakte van 1 bij 2 meter. Dit betekent dat graafwerkzaamheden betrekking hebben op maximaal 3 % van de 14 hectare binnen het plangebied die aangewezen wordt als natuurbegraafplaats. De bodem die verstoord wordt zal nog iets meer zijn omdat de opgegraven grond tijdelijk naast het graf komt te liggen.

De agrarische percelen hebben een oppervlakte van circa 50 hectare. Van deze percelen wordt de bestemming gewijzigd naar natuur. Van de 5 hectare wordt in 45.126 m^2 natuurbegraven mogelijk gemaakt, de overige oppervlakte dient als natuurcompensatie voor de graven in bestaand bosgebied en de benodigde natuurcompensatie voor een reeds gerealiseerde kapschuur, het mogelijk maken voor parkeren en een zonneveld (zie verder in dit rapport). De grafdichtheid in de voormalige agrarische percelen wordt maximaal 500 graven per hectare.

De graafwerkzaamheden worden uitgevoerd met behulp van een minigraver, en indien noodzakelijk elektrisch of handmatig. Bij het graven zullen boomwortels beschadigd worden, maar er zal rekening mee gehouden worden dat de vitaliteit van de boom niet in het geding komt door de graafwerkzaamheden. Tijdens de ceremonie zal tijdelijk menselijke activiteit plaatsvinden in de directe omgeving van het graf. Daarna zal een houten boomschijf op het graf worden gelegd.

Figuur 2.4. de oppervlaktes binnen bosgebied in de gemeente Rhenen, waarbinnen natuurbegraven mag plaatsvinden (lichtgroen, totaal 13,3 ha).

De graven hebben geen gedenksteen en alleen natuurlijk afbreekbare stoffen worden binnen de natuurbegraafplaats gebruikt. De invloed op het natuurgebied zal zo minimaal mogelijk gehouden worden. Een deel van de opbrengsten van de natuurbegraafplaats wordt geïnvesteerd in het natuurgebied. Er worden geen verhardingen, hekwerken en bebouwing gerealiseerd. Tevens worden er geen extra paden binnen het plangebied aangelegd noch worden er houtopstanden geveld. Het bestaande 'koetshuis' aan de oostzijde wordt aangepast en er wordt een informatie- en materiaalgebouw verwezenlijkt in bestaande bebouwing.

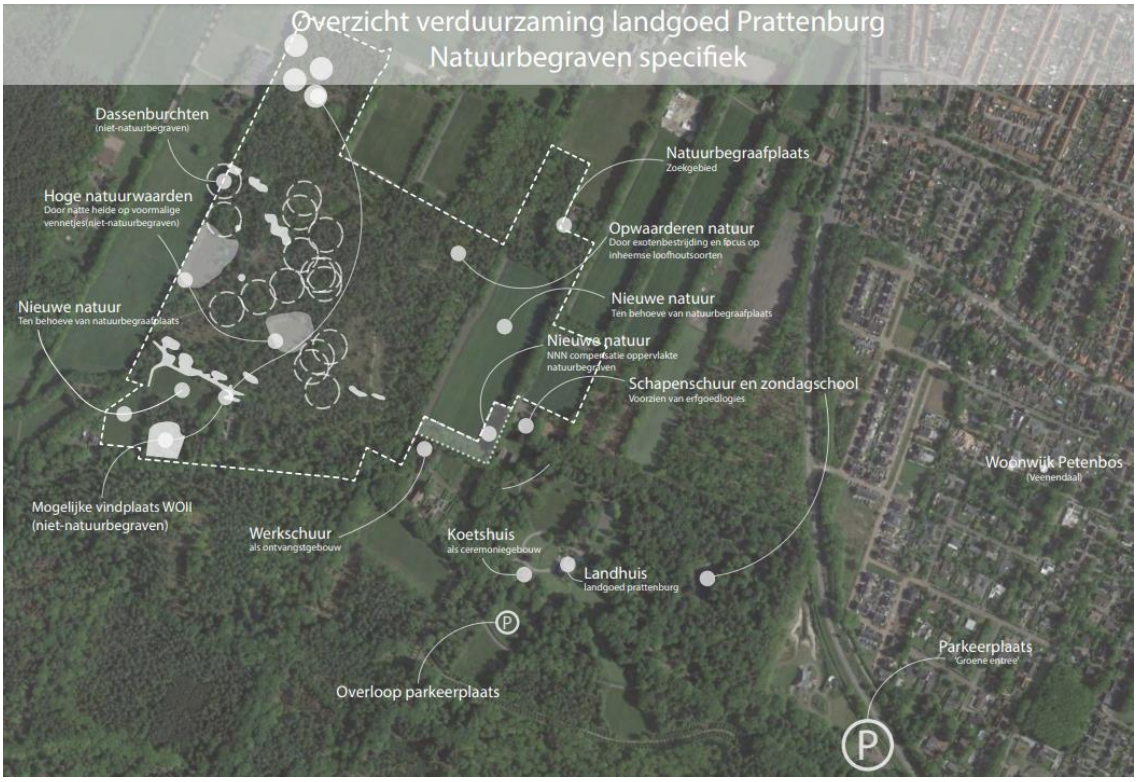

Figuur 2.5 overzicht plangebied natuurbegraafplaats en beoogde ingrepen (bron: Natuurbegraafplaatsen van Waarde, augustus 2024). De locaties van de dassenburchten zijn gebaseerd op het onderzoek van 2020 en niet op onderhavig onderzoek. De kaart zal worden geactualiseerd op basis van de resultaten van dit onderzoek.

Daarnaast worden diverse werkzaamheden voorzien in de omgeving van het landhuis. Deze werkzaamheden betreffen:

1. Het realiseren van circa 300 m^2 zonnepanelen in de parkaanleg voor de verduurzaming van het kasteel en koetshuis (monumentnummers 506994 en 506997).
2. Rondom de zonnepanelen wordt maximaal 2 keer per week door maximaal 40 auto's geparkeerd op het gazon ten behoeve van de natuurbegrafenissen op het landgoed voor maximaal een uur, naast het gebruik van een andere, bestaande, parkeerplaats. De totale belasting van het gazon betreft +-750m2 voor veertig auto's. Dit is een oppervlakte inclusief routing. De effecten van de natuurbegraafplaats zijn beschreven in rapport 12319.001 versie D6. Hiervoor worden geen parkeervoorzieningen aangelegd;
3. De bouw van een nieuwe kapschuur van 150 m^2 met zonnepanelen voor het landgoedbedrijf in de voormalige boomkwekerij van het landgoed. Deze zonnepanelen dragen tevens bij aan de verduurzaming van de rijksmonumenten Cuneraweg 426 (tuinmanswoning) en de oude werkschuur (monumentnummers 506995 en 507004).

3 BESCHERMINGSREGIME NATUURNETWERK NEDERLAND

De onderzoekslocatie maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland. In figuur 3.1 is de ligging van de plangebieden ten opzichte van het Natuurnetwerk weergegeven.

Figuur 3.1 Ligging plangebieden natuurbegraafplaats (rood en geel) en de overige plannen (wit) ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland (groen).

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is planologisch beschermd. Dit betekent dat de provincie Utrecht nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen die een significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN niet toestaat.

In artikel 6.3 van de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht (versie 1 september 2024) is het volgende vastgelegd over nieuwe bestemmingen binnen het Natuurnetwerk Nederland:

"Artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland

1. *De instructieregel opgenomen in Artikel 6.2, eerste lid houdt in ieder geval in dat een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen het natuurnetwerk Nederland geen nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk maakt die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in Bijlage XI Wezenlijke kenmerken en waarden van deze verordening, of die kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit, de oppervlakte of de samenhang van het natuurnetwerk Nederland.*

2. *In een omgevingsplan kan uitsluitend van het eerste lid worden afgeweken om nieuwe activiteiten of wijziging van bestaande activiteiten mogelijk te maken als:*

    a. *sprake is van:*
        1. *een groot openbaar belang, waarbij er geen reële alternatieven zijn die het natuurnetwerk Nederland niet of minder aantasten;*
        2. *een plan waarop de meerwaardebenadering wordt toegepast; of*
        3. *een beperkte wijziging, waarbij die wijziging of toevoeging noodzakelijk is voor de instandhouding van de bestaande activiteiten;*

    b. *nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk Nederland door deze nieuwe activiteiten of deze wijziging van bestaande activiteiten zoveel mogelijk worden voorkomen, door deze in het omgevingsplan alleen mogelijk te maken op een locatie waar het Natuurnetwerk Nederland zo beperkt mogelijk kan worden aangetast en door het toegestane ruimtebeslag, de toegestane bebouwing en het toegestane gebruik zoveel mogelijk te beperken;*
    c. *de aantasting tijdig wordt gecompenseerd en de te realiseren compenserende maatregelen, zowel ontwikkeling, instandhouding en beheer, voldoende zijn verzekerd;*
    d. *de motivering van het omgevingsplan een onderbouwing bevat waaruit blijkt dat aan deze voorwaarden is voldaan; en*
    e. *de tijdige realisatie van de compenserende maatregelen zeker wordt gesteld door in de regels van het omgevingsplan een voorwaardelijke verplichting op te nemen waarin is bepaald dat deze maatregelen zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval gegarandeerd binnen drie jaar na de nieuwe activiteit of de gewijzigde bestaande activiteiten, zijn uitgevoerd en daarna in stand worden gehouden.*

3. *In afwijking van het eerste lid kan een omgevingsplan dat betrekking heeft op locaties binnen Militaire terreinen of terreinen met militaire objecten binnen het Natuurnetwerk Nederland regels bevatten die terreinverharding of bouwactiviteiten toestaan, mits is verzekerd dat nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk Nederland tijdig worden gecompenseerd. De motivering van het omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan deze voorwaarde is voldaan.*

4. *Onder de oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland als bedoeld in het eerste lid wordt in ieder geval niet de bestaande legale bebouwing, en de daaraan direct grenzende strook grond die bestaand en legaal is ingericht ten dienste van die bebouwing, en bestaande legale halfverhardingen of verhardingen begrepen.*

5. *Voor zover een locatie binnen Waardevolle Houtopstanden - oude bosgroeiplaatsen binnen het Natuurnetwerk Nederland ligt, geldt voor die locatie de instructieregel opgenomen in Artikel 6.13 van deze verordening.*

6. *De motivering van een omgevingsplan bevat een onderbouwing waaruit blijkt dat aan de genoemde voorwaarden is voldaan."*

De voorgenomen ingreep, het realiseren van een natuurbegraafplaats, kapschuur, zonnepanelen en het aanwijzen van een gebied voor parkeren, zal leiden tot een verandering van bestemming van een gebied gelegen in het natuurnetwerk Nederland. Uit lid 1 van artikel 6.3 blijkt dat een dergelijke wijziging alleen doorgevoerd kan worden wanneer er sprake is van, of een groot openbaar belang, of een noodzakelijke toevoeging voor de instandhouding van de bestaande bestemming, of een passende compensatie. De voorgenomen ingreep valt niet onder een groot openbaar belang of noodzakelijke toevoeging, waardoor deze ingreep enkel uitgevoerd kan worden wanneer de meerwaardebenadering wordt toegepast.

In de hoofdstuk 5 zal worden beschreven wat de huidige wezenlijke kenmerken en waarden voor het gebied zijn en op welke wijze deze in de toekomstige situatie kunnen worden versterkt. In hoofdstuk 6 wordt uitgewerkt op welke locatie gecompenseerd kan worden en op welke wijze dit gedaan kan worden om de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied tijdig te versterken. De initiatiefnemer van het planvoornemen zoekt met deze ontwikkeling naar een meerwaarde voor het landgoed, waar dit mogelijk is.

Onderhavig document betreft een visie omtrent de wijze waarop het NNN versterkt kan worden, ondanks het toevoegen van de natuurbegraafplaats aan de bestemming en de realisatie van een kapschuur en zonnepanelen. Een concrete uitwerking van de compenserende maatregelen zal nader uitgewerkt moeten worden in een separaat compensatieplan.

4 LOCATIEKEUZE

Landelijk adviesbureau en rentmeesterskantoor Eelerwoude heeft de volgende onderbouwing geformuleerd waarom er gekozen is voor de betreffende locaties en niet voor andere alternatieven:

Waarom natuurbegraven in een bosgebied van Landgoed Prattenburg
Landgoed Prattenburg is gelegen in de gemeenten Veenendaal en Rhenen en is ruim 450 ha groot. Naast bebouwing (zoals een kasteel en koetshuis) bestaat het merendeel van het landgoed (circa 400 ha) uit bos. Daarnaast bestaat het landgoed uit park (circa 17 ha) en zijn er een aantal kleine heideterreinen. De overige oppervlakte (circa 30 ha) bestaat uit landbouwgrond. Het bos is opengesteld voor het publiek. Het bos grenst aan de westzijde aan Staatsbosbeheer, ten zuiden aan de bebouwde kom van Elst en ten oosten aan het Utrechts Landschap, Landgoed de Dikkenberg en Kwintelooyen. Het beheer van een landgoed is een kostbare zaak. Dit geldt voor de gebouwen, de 19 Rijksmonumenten, maar ook voor de overige gronden. Voor de openstelling van het bos wordt een minimale bijdrage van de overheid ontvangen. Dat is echter lang niet genoeg om de bossen te kunnen beheren. Naast deze bijdrage, en bijvoorbeeld inkomsten uit de productie en oogst van hout, zijn er extra inkomsten noodzakelijk voor de instandhouding van de natuur. Landgoed Prattenburg heeft nu, in samenwerking met Natuurbegraafplaatsen van Waarde, het plan opgevat om op een deel van hun gronden (circa 25 hectare) een natuurbegraafplaats te realiseren. Een groot deel van deze natuurbegraafplaats bevindt zich in de gemeente Rhenen. Het overige deel van de natuurbegraafplaats ligt in de gemeente Veenendaal.

Natuurbegraven gaat uit van verbondenheid van de mens met natuur en milieu. Natuurbegraven is de oudste en meest natuurlijke manier om een overledene te begraven. Natuurbegraven houdt in dat het lichaam op een organische manier wordt teruggegeven aan de aarde, in een daarvoor bestemd stuk natuur. Respect voor de overledene gaat hand in hand met respect voor natuur en milieu. Een natuurgraf wordt niet geruimd. Daarom betekent natuurbegraven eeuwigdurende rust in de schoonheid van de natuur. Alleen duurzame materialen die zonder problemen weer opgenomen worden door de natuur, vergezellen het lichaam. Dan zijn er geen zorgen meer over onderhoud en verdere verplichtingen. Want de natuur verzorgt het graf en de natuurbegraafplaats beheert de natuur. Een natuurgraf kan worden gemarkeerd door een schijf of sculptuur van onbewerkt hout van geringe afmetingen dat van nature in onze omgeving groeit. Ook een boom kan dienen als grafmarkering. Het natuurgraf is integraal onderdeel van de natuur. Natuurbegraven is een fenomeen dat sinds 2010 in Nederland is ingetreden. In Engeland bestaat Natuurbegraven al 30 jaar, en daar heeft het nu een marktaandeel van 5% van het totaal aantal uitvaarten. Mensen die nu op het spoor zitten van cremeren, kiezen steeds vaker voor Natuurbegraven. Mensen die gericht zijn op de traditionele begraafplaats bij de kerk, kiezen minder snel voor het natuurbegraven, o.a. omdat er geen traditionele grafmonumenten mogen. Natuurbegraven vormt een aanvulling op het traditionele begraven. In Nederland heeft Natuurbegraven een marktaandeel van 1,6% op het totaal aantal uitvaarten.

Zorgvuldig gekozen locatie op het landgoed

Het plangebied voor de natuurbegraafplaats op het landgoed is zorgvuldig gekozen, op basis van onderstaande aspecten:

- Ecologisch impuls >
    - De beoogde percelen kunnen een impuls gebruiken. Op het hele landgoed is er een omvorming in gang gezet van naaldhout naar een grotere variëteit aan loofbomen. Dit gedeelte is nog achtergebleven bij de rest van het landgoed. Andere delen van het bos zijn ecologisch waardevoller en ecologisch kwetsbaarder.
- Goede bereikbaarheid >
    - Het plangebied is goed bereikbaar via de Cuneraweg, en parkeren is hier goed op te lossen. Verder afgelegen gebieden zijn moeilijker bereikbaar en parkeren is niet of nauwelijks op te lossen.
- Nabijheid en gebruik van bestaande bebouwing >
    - Benodigde faciliteiten liggen in de directe nabijheid (op loopafstand) van het plangebied. Daardoor hoeft er niets te worden (bij)gebouwd aan kantoor/ontvangstruimte, maar wordt gebruik gemaakt van de huidige gebouwen. Hiermee krijgen deze (deels waardevolle monumentale gebouwen) een passende vervolgfunctie.
    - Hetzelfde geldt voor parkeren, waarvoor deels de huidige parkeergelegenheden gebruikt kunnen worden.
    - Daarnaast is er bij deze locatie op het terrein een schuur waar materieel zoals golfkarren en baarwagen gestald kunnen worden.
- Behoud bestaande structuur >
    - Het plangebied voor de natuurbegraafplaats heeft al een wat parkachtige structuur (niet de rechte lanen en paden van een productiebos) waardoor er minder ingrepen in de natuur nodig zijn om het stuk om te vormen. Dit houdt in dat bij de inrichting, en bij het gebruik als natuurbegraafplaats, gebruik kan worden gemaakt van de bestaande padenstructuur en er geen nieuw paden hoeven te komen.
- Invulling behoefte in twee gemeenten >
    - Het plangebied ligt op de grens van Veenendaal en Rhenen waardoor we aan de grote behoefte van beide gemeenten kunnen voldoen voor een natuurbegraafplaats. Dit houdt in dat bij het plan de gemeente Veenendaal aansluitende grond gebruikt kan worden.
- Beleving van begraafplaats >
    - Op het landgoed is al een bestaande familiebegraafplaats. De natuurbegraafplaats komt naast de bestaande begraafplaats waardoor er voor bezoekers geen onderscheidt in beleving plaatsvindt.
- Geen gebruik agrarische percelen van het landgoed >
    - Op de agrarische gronden zitten subsidiepakketten en er is geïnvesteerd in biologische landbouw. Deze percelen zijn niet op korte termijn beschikbaar voor de natuurbegraafplaats.

Waarom zonnepanelen in parkaanleg en waarom op deze locatie

In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om de CO2-uitstoot in Nederland drastisch terug te dringen. Net als veel partijen, staat ook Landgoed Prattenburg voor deze opgave. Met een landgoed van ca. 450 hectare waarvan 400 hectare bos en 17 hectare monumentaal park levert het landgoed al een aanzienlijke positieve bijdrage aan de maatschappij in de vorm van CO2-opslag in bomen en bosgrond. Eveneens heeft het landgoed zich gecommitteerd aan klimaatbestendig bosbeheer. Niet voor niets is het bos dus FSC-gecertificeerd. Aan de verschillende Klimaattafels zijn echter ook harde afspraken gemaakt. Vanuit de Klimaattafel Gebouwde Omgeving is de monumentensector aangehaakt. Ook de monumentensector wil dat monumenten zoveel mogelijk bijdragen door te verduurzamen, met als uitgangspunt het behoud van de cultuurhistorische waarden. Dit vraagt

om maatwerkoplossingen. Niet alles is altijd mogelijk. Het doel is om een CO2-reductie van 40% in 2030 en 60% in 2040 te realiseren als gemiddelde over de gehele monumentenvoorraad in Nederland. De weg naar dat doel hebben de verschillende partijen vastgelegd in de 'Routekaart Verduurzaming Monumenten'.
Naast het feit dat Landgoed Prattenburg al een grote bijdrage levert aan de CO2-opslag, staat het landgoed ook voor een grote opgave met betrekking tot het terugdringen van het energiegebruik en de energiekosten van onze monumentale gebouwen. Om dit terug te dringen en hierop te besparen zijn al verschillende stappen gezet. In 2019 heeft het landgoed een energiescan laten uitvoeren gefinancierd door het Restauratiefonds en uitgevoerd door Huis & Erfgoed Collectief. Uit deze scan blijkt onder andere dat gezien het monumentale karakter van het kasteel en koetshuis, verdere energiebesparende maatregelen als isolatie geen optie zijn zonder aantasting van de monumentale waarden. Er is inmiddels wel een luchtwarmtepomp geplaatst. Verder heeft het landgoed de afgelopen jaren onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een pelletkachel en een biomassa-installatie. Hieruit is helaas gebleken dat de voordelen hiervan (energiebesparing) niet opwegen tegen de nadelen (uitstoot, storingsgevoeligheid, terugverdientijd).

Het plaatsen van zonnepanelen op de monumentale gebouwen is veelal niet mogelijk zonder aantasting van het monumentale karakter. Aardwarmte is alleen effectief als de monumenten sterk geïsoleerd zijn, hetgeen maar beperkt mogelijk is op basis van de monumentale waarden. Na het doorlopen van deze stappen is het landgoed daarmee uitgekomen bij het plaatsen van zonnepanelen op de grond, binnen de parkaanleg. Dit gezien de afstand tot de gebouwen. Het veld waar de zonnepanelen worden geplaatst ligt buiten de oorspronkelijke historische tuin. Het is een ruime kamer aan drie zijden omsloten door gemengd bos dat tot nu toe geclassificeerd is als ‘bouwland’. Deze voormalige akker, die sinds 1956 doorkruist is door de Cuneraweg, is één van de lange akkers op het landgoed. In de huidige situatie is het een extensief gemaaid kruidenrijk gazon. Qua ligging, ten zuidwesten van het koetshuis, is het in de beleving en gebruik een duidelijk op zichzelf staande landschapskamer. Aan de noordoostzijde ligt één fysieke entree en een doorkijk vanaf het kasteel. De zuidwestzijde, tevens grens met de openbare weg en publiek toegankelijk Prattenburgs bos, is omsloten door een twee meter hoge, wintergroene haag. Zicht vanaf deze openbare weg (langzaam verkeer en bestemmingsverkeer) is enkel mogelijk, met enige moeite, vanaf de west hoek. Op dit veld staan drie speciale aangeplante bomen met de namen van kleinkinderen erbij. Deze bomen blijven uiteraard staan en zijn in het ontwerp mede richtinggevend. In de beleving en het gebruik, is het een omsloten kamer met een beperkte notie van het van oorsprong doorlopen van de kamer aan de andere kant van de Cuneraweg. Vanaf het pad bij het Koetshuis, passeer je deze plek richting kasteel en vervolg je je route. Er loopt geen pad door dit veld. Vanaf de begane grond in het kasteel is er geen zicht op dit veld. Vanaf de eerste verdieping deels wel. Dit is tevens leefruimte van de bewoners.

Waarom parkeren en waarom om deze locatie
Met de realisatie van de natuurbegraafplaats, en het mogelijk maken van ceremonies in het koetshuis, is er sprake van een toename van verkeersbewegingen. Tevens ontstaat er een toename in de parkeerbehoefte. Uitgangspunt is dat nieuwe functies geen onevenredige extra hinder veroorzaken voor reeds aanwezige functies in de omgeving. Om parkeerbehoefte te bekijken is gebruik gemaakt van de parkeerkencijfers van het CROW (CROW notitie 381). Gezien het relatief recentelijk bestaan van natuurbegraafplaatsen, is uitgegaan van de parkeerkencijfers voor begraafplaatsen. Voor het buitengebied, niet stedelijk, geldt een maximum aantal parkeerplaatsen van 36,6 tijdens plechtigheden. Rond de zonnepanelen zal maximaal 2 keer per week geparkeerd (maximaal 40 auto's) worden, onder andere ten behoeve van plechtigheden bij natuurbegraven. Deze plek is relatief dichtbij gelegen, wat noodzakelijk is. Er hoeft op deze plek geen bos/natuur te wijken en de inrichting van het perceel hoeft voor het parkeren niet gewijzigd te worden. Ook betreft het een parkeerfaciliteit die relatief weinig wordt gebruikt. Het is een uitwijkmogelijkheid bij beperkte beschikbaarheid van parkeerterrein ‘Groene Entree Prattenburg’. Daarbij dient deze parkeergelegenheid voor mindervaliden om nabij het koetshuis te kunnen parkeren. Parkeren vindt slechts plaats op het gazon, hiervoor zullen geen verhardingen gerealiseerd worden.

Waarom een nieuwe kapschuur en waarom deze locatie
Er ligt reeds een plan voor de verduurzaming van het landgoed. Onderdeel is onder andere de bouw van een nieuwe kapschuur met zonnepanelen voor het landgoedbedrijf, in de voormalige boomkwekerij van het landgoed. Deze zonnepanelen dragen tevens bij aan de verduurzaming van de rijksmonumenten Cuneraweg 426 (tuinmanswoning) en de oude werkschuur (monumentnummers 506995 en 507004). De ontwikkeling van deze schuur wordt meegenomen in dit plan. De huidige werkschuur, eveneens een rijksmonument, wordt nu gebruikt voor het bosbouwbedrijf en voor het parkbeheer. De tegenwoordige machines van het bosbouwbedrijf zijn echter te groot voor de oorspronkelijke werkschuur. Er is daarom een nieuwe kapschuur noodzakelijk, waarbij de wens is om deze te realiseren op het deel van het landgoed waar oorspronkelijk de bomenkwekerij van het landgoed zich bevond. De kapschuur wordt zorgvuldig, landschappelijk ingepast in aansluiting op de bestaande heggen en zichtlijnen. Het is eveneens een functie die past bij de historie van deze plek. De schuur (maximaal 15x10 meter) wordt vervaardigd van duurzaam hout van eigen landgoed. Een nieuwe kapschuur heeft ook belangrijke effecten op de verduurzaming van het park en de bedrijfsvoering van het bosbouwbedrijf (meer elektrische machines) door het uitvoeren van het dak met zonnepanelen. Deze zonnepanelen zullen worden aangesloten op de naastliggende tuinmanswoning (Cuneraweg 426) hetgeen eveneens een rijksmonument is. Daarnaast zal de werkschuur een ruimte worden voor de toenemende groep tuin- en bosvrijwilligers. Hierdoor krijgen ook zij een passende plek op het landgoed. Er hoeft op deze plek geen bos/natuur te wijken en de inrichting van het omliggende gebied hoeft ook niet gewijzigd te worden.

Uit de onderbouwing van Eelerwoude blijkt dat er voor de betreffende locaties is gekozen omdat er op deze locatie relatief weinig ingrepen uitgevoerd hoeven te worden om de locaties geschikt te maken voor natuurbegraven en de overige activiteiten (kapschuur, zonnepanelen en parkeren). Daarnaast zijn er op de locatie nog voldoende mogelijkheden voor de versterking van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Het compensatiegebied zal tevens bijdragen aan het versterken van de samenhang en de oppervlakte van de onderzoekslocatie.

Er is bewust voor gekozen om de aanwezige heiderelicten en historisch waardevolle locaties binnen het plangebied geen onderdeel uit te laten maken van de natuurbegraafplaats, om zo het effect op deze kwetsbare natuurtypen zoveel mogelijk te beperken.

5 WEZENLIJKE KENMERKEN EN WAARDEN

In bijlage XI van de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht worden een aantal aspecten genoemd waaraan de wezenlijke kenmerken en waarden kunnen worden beschreven. Het betreft de volgende vijf aspecten:

a. De aanwezige ecosystemen (waaronder biotopen en habitats);
b. De potenties;
c. De robuustheid van het systeem inclusief de verbindingsfunctie voor soorten;
d. Bijzondere soorten; en
e. De abiotische en ruimtelijke condities die deze soorten en ecosystemen nodig hebben.

Deze vijf aspecten zullen steeds per aspect beschreven worden, waarbij onderdeel a en b gezamenlijk worden beschreven. Eerst zal worden beschreven wat de huidige situatie per aspect is, waarna er beschreven zal worden hoe dit aspect versterkt kan worden en hoe de voorgenomen plannen hierbinnen een plaats kunnen krijgen. Met het versterken van de wezenlijke kenmerken en waarden kan zowel een versterking worden gerealiseerd van kwaliteit als van samenhang.

De heiderelicten en historisch waardevolle locaties binnen het landgoed zullen niet gebruikt worden voor natuurbegraven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van deze natuurtypen niet aangetast zullen worden door het planvoornemen.

5.1 De aanwezige ecosystemen (waaronder biotopen en habitats) en de potenties

Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat de natuur in het plangebied van de natuurbegraafplaats uit het beheertype “Droog bos met productie” (beheertype 16.01). Dit type natuur ontstaat door de productiematige aanplant van bomen zoals grove den en beuk. Dit bos werd vroeger beheerd met als doel een maximale houtproductie te kunnen leveren. Met biodiversiteit werd weinig rekening gehouden. Dit is terug te zien in het feit dat er grote delen aanwezig zijn waarin vrijwel geen ondergroei en/of een tweede bomenlaag aanwezig is. In deze delen van de onderzoekslocatie kan dit aspect een flinke impuls krijgen, door ervoor te zorgen dat de ondergroei terugkeert.

In productiebossen wordt ingezet op een maximale houtopbrengst en is er geen ruimte voor dood (staand) hout. Ook wordt productiebos veel verstoord door machinale activiteiten zoals het kappen van bomen en het beheren van paden en ondergroei.

Op de planlocatie van de natuurbegraafplaats zijn ook delen die al verder en beter ontwikkeld zijn. Zo zijn er delen waar al wel natuurlijke verjonging plaats vindt en een goed ontwikkelde kruidlaag en tweede bomenlaag aanwezig is. Ook zijn er op diverse locaties al jonge, klimaatbestendige bomen aangeplant. Op deze locaties is het versterken van de ecologische waarden vrijwel niet mogelijk. Wel kan voorkomen worden dat er negatieve effecten aan de orde zijn, door te voorkomen dat bomen beschadigd raken tijdens het begraven.

De locaties waar de zonnepanelen, parkeren en nieuwe kapschuur gepland of aanwezig zijn, betreft kort gemaaid gazon in de directe omgeving van bebouwing. De locatie waar de nieuwe kapschuur gerealiseerd is, is aangewezen als 'NNN-overig'. Het gazon waar de zonnepanelen gepland zijn en waar ruimte beschikbaar is voor parkeren is aangewezen als "NNN-agrarisch'. De actuele natuurwaarden van deze gronden zijn op dit moment zeer laag. Tijdens een aanvullend veldbezoek ten behoeve van versie D4 van rapportage 15576.001 op 16 november 2022 heeft Econsultancy de aanwezige vegetatie in kaart gebracht. De huidige vegetatie betreft vrijwel uitsluitend Engels raaigras met inmenging van andere grassen en mos. Het grasland wordt intensief bemaaid. Vegetatieve kruiden die tijdens het veldbezoek aanwezig waren in het gazon betreft voornamelijk veldzuring en in beperkte mate paardenbloem, gewoon biggenkruid, smalle weegbree, witte klaver, Jacobskruiskruid, ooievaarsbek (exacte soort niet bepaald), vogelmuur, paarse dovennetel en kruipende boterbloem. De meeste van deze vaatplanten zijn aangetroffen tegenaan de bosrand. De aanwezige vaatplanten in het gazon in combinatie met de dominantie door gras geeft aan dat het een relatief voedselrijk grasland betreft.

Versterken van deze waarden
Het versterken van de waarden van de bosgebieden op de onderzoekslocatie kan op diverse wijzen gerealiseerd worden, maar niet alle gebieden kunnen versterkt worden. Dit komt doordat bossen met bijvoorbeeld een weelderige ondergroei en natuurlijke regeneratie al aan de maximale ecologische waarde zitten. Ook op locaties waar klimaatbestendige soorten zijn aangeplant, kan er niet meer veel versterkt worden. Wel kan het beheer van deze locaties ervoor zorgen dat de ecologische waarden hoog blijven.

De ecologische waarden van de productie percelen kan worden versterkt door kansen te bieden aan de ondergroei. Dit kan gerealiseerd worden door enkele bomen te kappen, waardoor er licht door de kroonlaag tot op de bodem kan schijnen. Hierdoor zullen kruiden, varens en andere planten uit de ondergroei weer voldoende licht krijgen om te kunnen overleven. Door de kroonlaag door middel van beheer open te houden, zal er ook natuurlijke regeneratie plaats gaan vinden, doordat zaailingen kunnen kiemen en jonge bomen voldoende licht krijgen om door te groeien. Hierbij is actief beheer noodzakelijk, om te voorkomen dat de kroonlaag zich weer snel sluit.

Voor een verhoging van de biodiversiteit is het behouden van dood hout in bospercelen van groot belang. Veel insecten zijn afhankelijk van dood en rottend hout. Echter wordt dit in veel productiepercelen actief verwijderd, waardoor er bijzonder weinig insecten in deze percelen worden aangetroffen. Door dood hout, en met name staand dood hout, zo veel mogelijk te behouden binnen de bospercelen (enkel verwijderen wanneer dit een bedreiging vormt voor de veiligheid rondom wandelpaden), krijgt de biodiversiteit een flinke impuls. Insecten die baat hebben bij het dode hout, vormen een voedselbron voor veel vogels en zoogdieren. Maar ook vele soorten korstmossen en schimmels zijn afhankelijk van dood hout.

De bovengenoemde maatregelen gaan goed samen met de voorgenomen plannen. De initiatiefnemers zijn voornemens om de onderzoekslocatie als een gevarieerd bos te gaan beheren, om de planlocatie een flinke ecologische impuls te geven. Uit het "Inrichtings- en beheersplan Natuurbegraafplaats Prattenburg", dat door Natuurbegraafplaatsen Van Waarde is opgesteld (projectnummer 6816.21, 14 januari 2021), blijkt dat de opdrachtgever in wil zetten op het creëren van een gevarieerd bos, met een soortenrijk en inheems (loof)sortiment dat past op de zandige ondergrond die te vinden is op een groot deel van de onderzoekslocatie.

De initiatiefnemer wil inzetten op het behouden van dood staand hout, tenzij dit een gevaar oplevert nabij wandelpaden, om het insectenleven en de biodiversiteit in het bosperceel te verhogen. Ook het aanplanten van inheemse heesters en het laten ontwikkelen van de ondergroei met bijvoorbeeld bosbes, zal bijdragen aan het versterken van de ecologische waarden binnen het plangebied.

Momenteel heeft het gazon/grasland waar het zonneveld en parkeren is voorzien weinig tot geen waarden voor de wezenlijke waarden en kenmerken en aandachtsoorten in de provincie Utrecht. Dit komt voornamelijk door het intensieve maaibeheer in combinatie met de relatief hoge voedingstoestand van het perceel. Uit onderhavige analyse is gebleken dat door het toevoegen van het zonneveld en het gebruik door parkeren geen waarden verloren zullen gaan. Naast het behoud van het grasland op het oppervlakte waar parkeren mogelijk wordt gemaakt, wordt de maximaal te gebruiken oppervlakte van 750 m^2 gecompenseerd, hier wordt in hoofdstuk 6 verder op in gegaan.

5.2 De robuustheid van het systeem inclusief de verbindingsfunctie

Huidige situatie
In de huidige situatie betreft het plangebied van de natuurbegraafplaats een bosgebied dat enkel doorkruist wordt door een aantal wandelpaden. Op de zuidzijde van de onderzoekslocatie is enkele bebouwing gesitueerd. De onderzoekslocatie is een vrij groot en robuust gedeelte van Natuurnetwerk Nederland. Van versnippering op de onderzoekslocatie is geen sprake, evenals een bijzonder kwetsbaar punt. De onderzoekslocatie heeft op dit moment geen belangrijke verbindingsfunctie. Wel kan er in het opzicht van versnippering gesteld worden dat de locatie aan de oost- en westzijde niet verbonden is met de nabijgelegen bospercelen.

Het plangebied van de overige activiteiten zijn gepland op kort gemaaid grasland/gazon. Deze gronden bieden momenteel geen verbindingsfunctie voor het Natuurnetwerk en hebben nagenoeg geen waarde voor het NNN.

Versterken van deze waarden
Het versterken van de robuustheid van dit gedeelte van het Natuurnetwerk Nederland is op de locatie zelf vrijwel niet mogelijk, zonder bijvoorbeeld de recreatiefunctie te verliezen. Ook is er geen sprake van versnippering op de onderzoekslocatie. Wel kan de robuustheid van de onderzoekslocatie versterkt worden door de onderzoekslocatie te verbinden met bospercelen ten oosten en westen van de locatie. Hier kan het planvoornemen effectief aan bijdragen, door een verbinding te creëren naar het oostelijke bosperceel, middels het aanleggen van een ecologische verbinding op de compensatiegrond. Hierdoor wordt een deel van de versnippering in de wijdere omgeving van de onderzoekslocatie opgeheven en ontstaat er meer robuustheid binnen het Natuurnetwerk Nederland.

De voorgenomen plannen voor het realiseren van een natuurbegraafplaats op de onderzoekslocatie zal niet leiden tot minder aanééngeslotenheid binnen het plangebied en zal ook niet leiden tot de afname van oppervlak. De graven van 1 bij 2 meter zullen eenmalig gegraven en gedicht worden, waarna deze niet meer beroerd worden. Tevens zullen er geen grafmonumenten geplaatst worden, slechts enkel een houten boomschijf, van natuurlijke en regionale oorsprong. Het grondoppervlak wat door het graf gebruikt wordt, zal dus geen oppervlakte

van het NNN onttrekken, waardoor het planvoornemen op zichzelf al niet zal leiden tot oppervlakte afname van het NNN. Desalniettemin zal er voor de oppervlakte van het totale aantal graven, gecompenseerd worden. Dit zal minimaal 3.990 vierkante meter betreffen. Dit gebied zal dus effectief aan het NNN worden toegevoegd. Hier zal in hoofdstuk 6 verder op in gegaan worden.

5.3 Bijzondere soorten

Bijzonder soorten die gebonden zijn aan de vennen en heidegebieden binnen het plangebied (zoals de sikkelsprinkhaan) zullen niet worden meegenomen in deze paragraaf, omdat deze natuurtypen niet zullen worden aangetast door het planvoornemen.

Huidige situatie
In het plangebied van de natuurbegraafplaats zijn vrij veel soorten planten en dieren aan te treffen, waarvan er een aantal met recht als bijzonder of zeldzaam kunnen worden aangeduid. Een aantal hiervan zullen hier specifiek benoemd worden, met daarbij ook de kansen die er voor deze soort zijn als de planlocatie verder ontwikkeld wordt.

Appelvink
De appelvink is een forse vinkachtige die leeft van grote zaden en pitten. Deze soort broedt vaak in goed ontwikkelde bossen met dichte boomkronen. De soort foerageert in bosgebieden veel op de zaden zoete kers, Spaanse aak en haagbeuk. Het aanplanten van deze inheemse soorten, kan leiden tot een flinke impuls voor deze soort.

Geelgors en boomleeuwerik
De geelgors broedt voornamelijk in houtwallen en bosranden. Ook boomleeuweriken broeden regelmatig in rustige bosranden. In de bosranden van het plangebied zijn zowel geelgorzen als boomleeuweriken aangetroffen. Door te zorgen voor bosranden met heesters en struiken op de onderzoekslocatie of in het nieuwe te realiseren compensatiegebied, kan er meer geschikt broedgebied voor de geelgors en boomleeuwerik gerealiseerd worden. Ook het minder maaien van bermen langs de onderzoekslocatie en het compensatiegebied is positief voor de geelgors, boomleeuwerik en andere zaad etende vogels, hierdoor blijven er namelijk meer zaden behouden, waar deze soort in de winter op foerageert.

Spechten en andere holenbroeders
Staand dood hout is niet alleen voor insecten heel belangrijk, maar ook voor een groot aantal vogels, en dan met name de holenbroeders. Veel soorten zoals spechten (waaronder ook de aandachtsoort zwarte specht), maar ook bijvoorbeeld boomklevers en kuifmezen, maken hun nesten in dode bomen. Veel van deze holenbroeders zijn niet in staat om hun nest in levend hout te maken, maar wel in dood hout. Het is daarom van groot belang om dood staand hout te behouden voor broedvogels. Daarnaast leven er in dood hout veel insecten, die voor veel vogels een belangrijke voedselbron zijn. Bij het behouden van dood staand hout dient wel de veiligheid rondom wandelpaden gewaarborgd te worden.

Das
Op de onderzoekslocatie zijn een aantal dassenburchten aangetroffen. Om negatieve effecten op deze soorten te voorkomen, is het essentieel dat er in de directe omgeving van de burchten rust heerst en dat bezoekers op een afstand van de burchten blijven. Zoals reeds in het "Inrichtings- en beheersplan Natuurbegraafplaats Prattenburg", dat door Natuurbegraafplaatsen Van Waarde is opgesteld (projectnummer 6816.21, 14 januari 2021), is beschreven, kan dit gerealiseerd worden door het aanbrengen van takkenrillen langs paden op verstoringsgevoelige locaties. Dit kan voorkomen dat bezoekers van de paden af lopen en zorgt er tevens voor dat dassen minder last hebben van verstoring. Ook kunnen paden die nu voor verstoring van dassen zorgen anders worden ingericht binnen het planvoornemen of zelfs worden afgesloten, om verstoring van dassen te verminderen. Het realiseren van meer ondergroei kan een positief effect hebben op de dassenpopulatie, doordat dit voor meer voedsel, in de vorm van bijvoorbeeld bessen en insecten, kan opleveren.

Boombewonende vleermuizen
Diverse boombewonende vleermuizen kunnen binnen het plangebied aangetroffen worden. Het betreffen de soorten: watervleermuis, franjestaart, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis. Boombewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaatsen in boomholtes in oude of dode bomen. In de huidige situatie is er weinig tot geen ruimte voor oude bomen met holtes of dode bomen. Het leefgebied van deze soorten kan worden versterkt door oude bomen met holtes te behouden evenals afgestorven bomen. Door meer verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen te realiseren, kan het leefgebied van deze soorten versterkt worden op de onderzoekslocatie.

Hazelworm
Het bos op de onderzoekslocatie vormt een geschikt leefgebied voor de hazelworm. Deze pootloze hagedis is echter gebaat bij voldoende beschutting op de bosbodem. Dit ontbreekt in de huidige situatie op diverse plaatsen. Om deze soort meer beschutting te bieden, kan er ingezet worden op het realiseren van meer ondergroei, maar ook door het aanbrengen van bijvoorbeeld takkenrillen of houtwallen. Bij deze maatregelen zijn ook andere soorten zoals de zandhagedis gebaat.

Ringslang
De ringslang komt in de directe omgeving van de onderzoekslocatie voor en kan ook op de onderzoekslocatie aangetroffen worden. De ringslang is gebaat bij zowel natte habitats als drogere gebieden. Beide typen habitat zijn op en rondom het plangebied aan te treffen. Echter ontbreekt het op de onderzoekslocatie aan veel beschutting, waarvan de ringslang, net als veel andere reptielen en amfibieën, afhankelijk is. Door meer beschutting binnen het plangebied te compenseren, door het aanleggen van bijvoorbeeld houtwallen en takkenrillen, of het laten liggen van dood hout, kan het leefgebied van de ringslang worden versterkt.

Kamsalamander
De kamsalamander is een vrij zeldzaam amfibie dat sterk afhankelijk is van kleine wateren met voldoende beschutting in de omgeving. De vennen op de onderzoekslocatie zouden door de kamsalamander gebruikt kunnen worden als voortplantingswater. Echter is er in de directe omgeving niet veel beschutting aanwezig. Extra beschutting kan gecreëerd worden door het aanleggen van houtwallen of takkenrillen. Ook het laten liggen van dood hout zorgt voor meer schuilplaatsen voor de kamsalamander. Het leefgebied van de kamsalamander kan door deze maatregelen versterkt worden.

Spaansgroene zomervlinder
De spaansgroene zomervlinder is een zeldzame nachtvlinder die haar eieren enkel afzet op bosbesplanten. Deze soort is daardoor volledig afhankelijk van een weelderige ondergroei met bosbes en komt daardoor niet op veel plaatsen in Nederland voor. Deze soort is in de huidige situatie reeds aanwezig op de onderzoekslocatie, maar om de soort in de toekomst ook te behouden is het essentieel om ervoor te zorgen dat er voldoende ondergroei met bosbes op de onderzoekslocatie aanwezig is en blijft.

Zandbijen en wespbijen
In de omgeving van het plangebied komen verschillende soorten zandbijen en de daarop parasiterende wespbijen voor. Echter is er in de huidige situatie weinig geschikt leefgebied voor deze bijen. Deze soorten zijn namelijk afhankelijk van open, zanderige plekken. Hierin kunnen zandbijen (en diverse andere soorten) hun nesten uitgraven en eieren leggen. Wespbijen zijn parasitaire bijen die hun eieren in de nesten van zandbijen leggen. Als de larve van de wespbij uitkomt, eet hij het ei of de larve van de gastheersoort op. Het leefgebied van deze kan wel gecreëerd en versterkt worden, door bosranden met open, zanderige plekken te creëren.

Versterken van deze soorten door het planvoornemen
Het realiseren van het planvoornemen zal leiden tot de versterking van het leefgebied van de eerder genoemde soorten. Het aanplanten van inheemse bomen en struiken zal leiden tot een groter voedselaanbod voor soorten zoals de appelvink. Het realiseren van een bosrand met veel struiken en heesters binnen het compensatiegebied zal leiden tot meer broedgebied voor soorten zoals de geelgors, boomleeuwerik, vink, lijsters en andere broedvogels. Het behouden van staand dood hout zal zorgen voor een rijker insectenleven en meer broedgelegenheden voor holenbroeders. Daarnaast zal het behouden van staand dood en het behouden van oude bomen met holtes zorgen voor meer verblijfplaatsen voor vleermuizen.

Het aanbrengen van takkenrillen en houtwallen, ook langs wandenpaden, zal niet alleen zorgen voor beschutting voor reptielen en kleinere zoogdieren, maar kan ook zorgen voor meer rust in het gebied en minder optische verstoring, doordat bezoekers niet meer gemakkelijk van de paden af kunnen lopen. Ook het realiseren van meer ondergroei zorgt voor meer beschutting voor veel diersoorten en specifiek het realiseren van ondergroei met bosbes zal leiden tot meer voedselaanbod, maar ook tot een groei van de populatie spaansgroene zomervlinders, die hun eieren enkel afzetten op de bosbesplanten in de ondergroei.

De gazons/graslanden waar de kapschuur, zonnepanelen en parkeren gepland zijn, hebben op dit moment als actief beheerd grasland/gazon geen waarde voor bijzondere soorten of aandachtssoorten (figuren 5.2 en 5.3). De groeiplaatsomstandigheden in dit perceel zijn niet geschikt voor de door de provincie Utrecht benoemde rode lijst soorten en aandachtsoorten binnen de vaatplanten. Ook voor overige soortgroepen zijn er geen waardes voor rode lijst-soorten en aandachtsoorten in de huidige situatie. Het doel is de oppervlakteverlies door het zonneveld en parkeren elders te compenseren. Ondanks dat een deel van het grasland een andere functie krijgt, zijn de potentiële natuurwaarden eenvoudig te versterken door de in paragraaf 5.1 en figuur 5.1 beschreven aanpassing van het beheer. Hier kunnen aandachtsoorten als glad biggenkruid en wilde bijensoorten van profiteren.

Figuur 5.1 Overzichtsfoto van het gezien waar het beoogde zonneveld is gelegen, gezien richting het koetshuis.

Figuur 5.2 Overzichtsfoto waar het beoogde zonneveld is gelegen, gezien richting de Cuneraweg.

5.4 De abiotische en ruimtelijke condities die deze soorten en ecosystemen nodig hebben

Huidige situatie

In de huidige situatie vormt de onderzoekslocatie een uitloper van de bossen op de Utrechtse heuvelrug en is het alleen aan de zuidzijde met andere bospercelen verbonden. Verbinding met de nabijgelegen bospercelen ten oosten en westen van de onderzoekslocatie is niet aan de orde. Dit kan voor veel verschillende soorten een belemmering zijn voor de migratie. Op diverse plaatsen op de onderzoekslocatie ontbreekt het aan ondergroei, waardoor voor diverse soorten, zoals kleine zoogdieren en hazelwormen, minder veilig is om zich te verplaatsen. Het gebied heeft een grote nat-droogvariatie, met heiderelicten op natte delen en hogere delen met reliëf waar onder andere dassenburchten aanwezig zijn.

Versterken van deze waarden

Zowel de verbindende waarden op de onderzoekslocatie zelf, als met de omliggende bospercelen kunnen worden versterkt. Op de onderzoekslocatie kunnen elementen aangebracht worden die beschutting bieden voor bijvoorbeeld kleine zoogdieren. Dit kan op een natuurlijke wijze, door ervoor te zorgen dat er ruimte komt voor ondergroei op de locaties waar dit nu ontbreekt. Ook kunnen er kunstmatige verbindingen worden aangelegd, door het plaatsen van houtwallen of takkenrillen.

In dit opzicht kan het planvoornemen goed gebruikt worden voor het versterken van deze waarden. In het “Inrichtings- en beheersplan Natuurbegraafplaats Prattenburg”, dat door Natuurbegraafplaatsen Van Waarde is opgesteld (projectnummer 6816.21, 14 januari 2021), wordt al een geschikte maatregel genoemd die kan zorgen voor extra verbinding op de onderzoekslocatie. Het betreft het aanbrengen van takkenrillen op de onderzoekslocatie. Deze takkenrillen bieden beschutting aan kleine zoogdieren, maar ook aan bijvoorbeeld de hazelworm, waardoor deze soorten zich beter kunnen verplaatsen over de onderzoekslocatie.

De verbinding van de onderzoekslocatie met de nabijgelegen bospercelen kan gerealiseerd worden door het aanbrengen van verbindende elementen zoals een houtwal of een smalle bosstrook. Dit kan zowel aan de oost- als westzijde van de beoogde natuurbegraafplaats geïntegreerd worden. Ook op dit punt kan het planvoornemen goed toegepast worden. Doordat het planvoornemen leidt tot het realiseren van 3.990 vierkante compensatiegrond binnen het plangebied, kan hier een verbindend element aangebracht worden. In figuur 5.4 is de locatie van de compensatiegrond en de locatie voor een verbindend element weergegeven. Door te kiezen voor het realiseren van compensatiegrond aan de zuidzijde van het beschikbare perceel, kan er een robuuste verbinding gevormd worden tussen het plangebied van de natuurbegraafplaats en het oostelijk gelegen bosperceel. Hierdoor zal er een nieuwe en robuuste verbinding gevormd worden binnen het NNN, waar veel soorten gebaat bij zullen zijn.

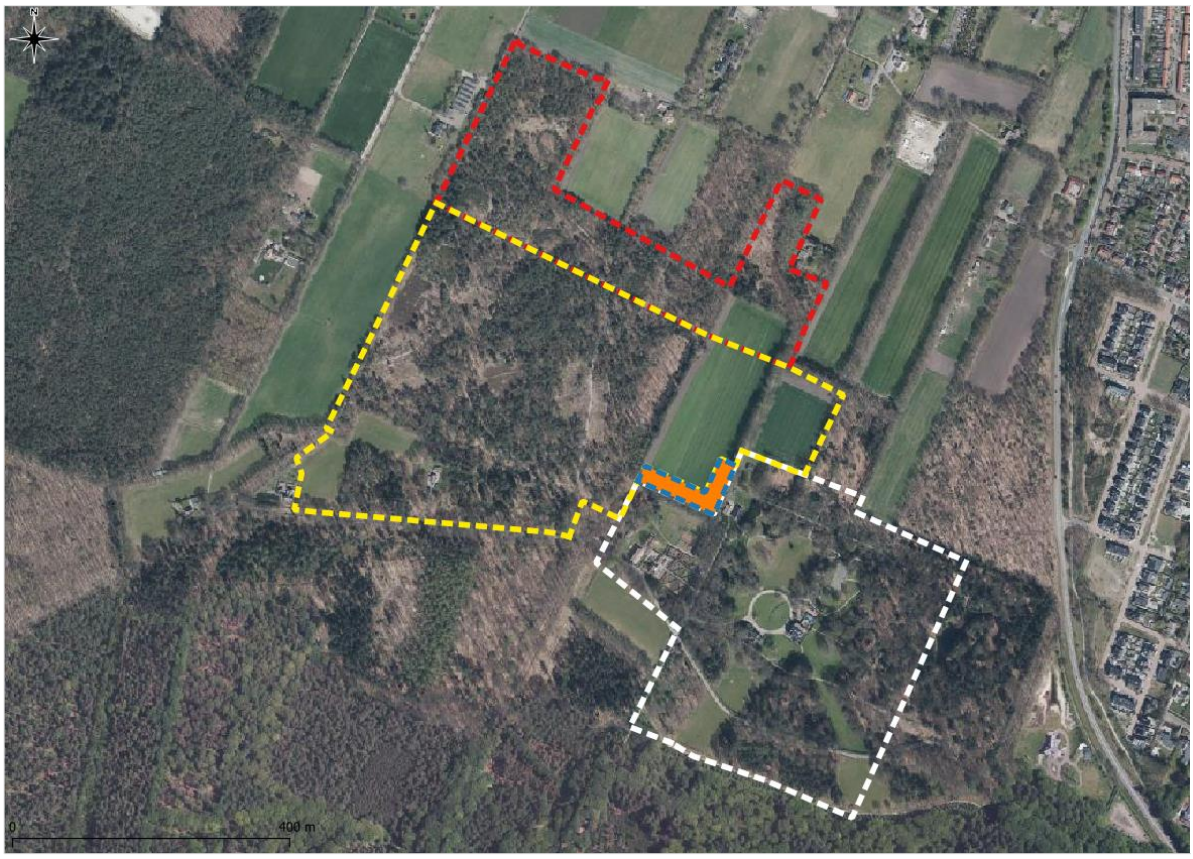

Figuur 5.3 Ligging van het perceel dat voor compensatie en als verbindend element gebruikt zal worden.

De abiotische waarden van het gebied blijven grotendeels onaangetast. De werkzaamheden hebben geen invloed op de nat-drooggradiënt en zorgt niet voor een toename van verzuring- of vermesting in het gebied. In 2017 is door B-Ware een verkennend onderzoek uitgevoerd naar de effecten van natuurbegraven op water, natuur en bodem (van de Riet B. & Westendorp P.J., 2017). Conclusie van het onderzoek is dat natuurbegraven niet of nauwelijks leidt tot verontreiniging van de bodem, het verrijken van de bodem en het uitspoelen van zware metalen en schadelijke medicijnen in het grondwater. Slechts bij zeer hoge aantallen (tientallen graven per hectare per jaar) zijn effecten te verwachten. Met maximaal 150 graven per hectare, waar verspreid over

tientallen jaren begraven gaat worden. Zijn negatieve effecten niet te verwachten. De opbouw van de bodem zal grotendeels behouden blijven. Bij het terugplaatsen van de grond wordt de toplaag als laatste weer teruggebracht. Desondanks leidt dit tot een negatief effect op de bodemgesteldheid van de te vergraven oppervlakte. in paragraaf 6.1 tot en met 6.3 word omschreven hoe deze negatieve effecten worden gecompenseerd.

6 COMPENSATIE NATUURNETWERK NEDERLAND

Zoals uit artikel 6.3 van de omgevingsverordening van de provincie Utrecht blijkt (hoofdstuk 3), zijn de voorgenomen plannen enkel in te passen in het natuurnetwerk Nederland, wanneer er voldoende en tijdig gecompenseerd kan worden. Dit hoofdstuk geeft een beschrijving van de mogelijkheden om te compenseren voor de voorgenomen ingreep. Dit zal een globaal overzicht geven van de locatie van de compensatiegrond en de maatregelen die getroffen kunnen worden op deze compensatiegrond en binnen de planlocatie zelf. De eisen voor de compensatie zijn vastgelegd in Artikel 6.9 van de omgevingsverordening:

Artikel 6.9 Specifieke eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland

1. *Compensatie vindt zodanig plaats dat deze de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk Nederland versterkt.*
2. *De compensatie vindt in de nabijheid van de aantasting plaats indien het functioneren van het natuurnetwerk dat vereist.*
3. *Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in Artikel 6.3, tweede lid, sub a onder 3, vindt de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaats en eerst op het terrein van de bestaande activiteit. Indien deugdelijk is onderbouwd dat compensatie op het terrein van de bestaande activiteit blijvend onmogelijk is, volstaat het dat de compensatie in de directe nabijheid van de aantasting plaatsvindt.*
4. *Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in Artikel 6.3, tweede lid, sub a, onder 1, of 2, vindt de compensatie van het verlies in oppervlakte plaats:*
   a. *buiten het natuurnetwerk Nederland en in directe aansluiting op het natuurnetwerk Nederland;*
   b. *buiten het natuurnetwerk Nederland en binnen de groene contour; of*
   c. *binnen agrarische gronden gelegen in het natuurnetwerk Nederland (Agrarisch binnen NNN) waar geen nieuwe natuur is beoogd volgens kaart 1 behorende bij het Natuurbeheerplan.*
5. *In afwijking van het vierde lid is compensatie van het verlies in oppervlakte binnen het natuurnetwerk Nederland mogelijk, indien gedeputeerde staten de begrenzing van het natuurnetwerk Nederland uitbreiden met een oppervlakte gelijk aan de compensatie wanneer die buiten het natuurnetwerk Nederland zou plaatsvinden, en compensatie in de directe omgeving plaatsvindt op een locatie waar volgens het Natuurbeheerplan nog nieuwe natuur moet worden ontwikkeld en de compensatie leidt tot een versnelling van de realisatie van het natuurnetwerk Nederland ter plekke van deze natuur.*
6. *De oppervlakte ter compensatie van het verlies van oppervlakte natuurnetwerk Nederland wordt bepaald aan de hand van Bijlage XII Berekenen oppervlaktecompensatie natuurtypen bij deze verordening.*
7. *Aan de compensatie ligt een compensatieplan ten grondslag, gebaseerd op recent uitgevoerd ecologisch onderzoek ter plaatse, waarin worden beschreven:*
   a. *de natuurwaarden van de locatie en de directe omgeving waar het natuurnetwerk Nederland wordt aangetast en het belang van deze waarden voor het functioneren van het natuurnetwerk Nederland in de omgeving;*
   b. *de maatregelen die worden genomen om de aantasting zoveel mogelijk te beperken;*
   c. *de overblijvende aantasting na het treffen van de maatregelen;*
   d. *de maatregelen die worden uitgevoerd ter compensatie van de overblijvende aantasting;*
   e. *de compensatieoppervlakte ten gevolge van de aantasting, als bedoeld in Bijlage XII Berekenen oppervlaktecompensatie natuurtypen bij deze verordening;*

f. de wijze waarop de ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de maatregelen genoemd onder d, plaatsvinden; en

g. indien compensatie van verlies van oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland met de realisatie van nieuwe natuur plaatsvindt: een inrichting- en beheerplan, waarin in ieder geval is opgenomen.

1. de uitgangssituatie van het terrein waarop de nieuwe natuur wordt gerealiseerd;

2. de te treffen inrichtingsmaatregelen;

3. de motivering van de te treffen maatregelen;

4. de met de maatregelen beoogde eindsituatie van het terrein, waarbij de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen en de oppervlakten daarvan worden aangegeven; en

5. de wijze waarop na de inrichting de verdere ontwikkeling, het beheer en de instandhouding van de beoogde beheertypen plaatsvinden.

8. Bij de keuze van de beoogde natuur- en landschapsbeheertypen in het inrichtings- en beheerplan wordt het Natuurbeheerplan in acht genomen.

6.1 Compensatiegrond

Voor de benodigde compensatie is het zuidelijke deel van perceel RNN01-A-210 beschikbaar (figuren 6.1 en 6.2). Dit perceel grenst aan de oostelijke zijde van de onderzoekslocatie, zoals weergegeven in figuur 6.3. Dit perceel wordt momenteel volledig voor de landbouw gebruikt en is volledig onbebouwd.

Figuur 6.1 Titel onderschrift.

Figuur 6.2 Titel onderschrift

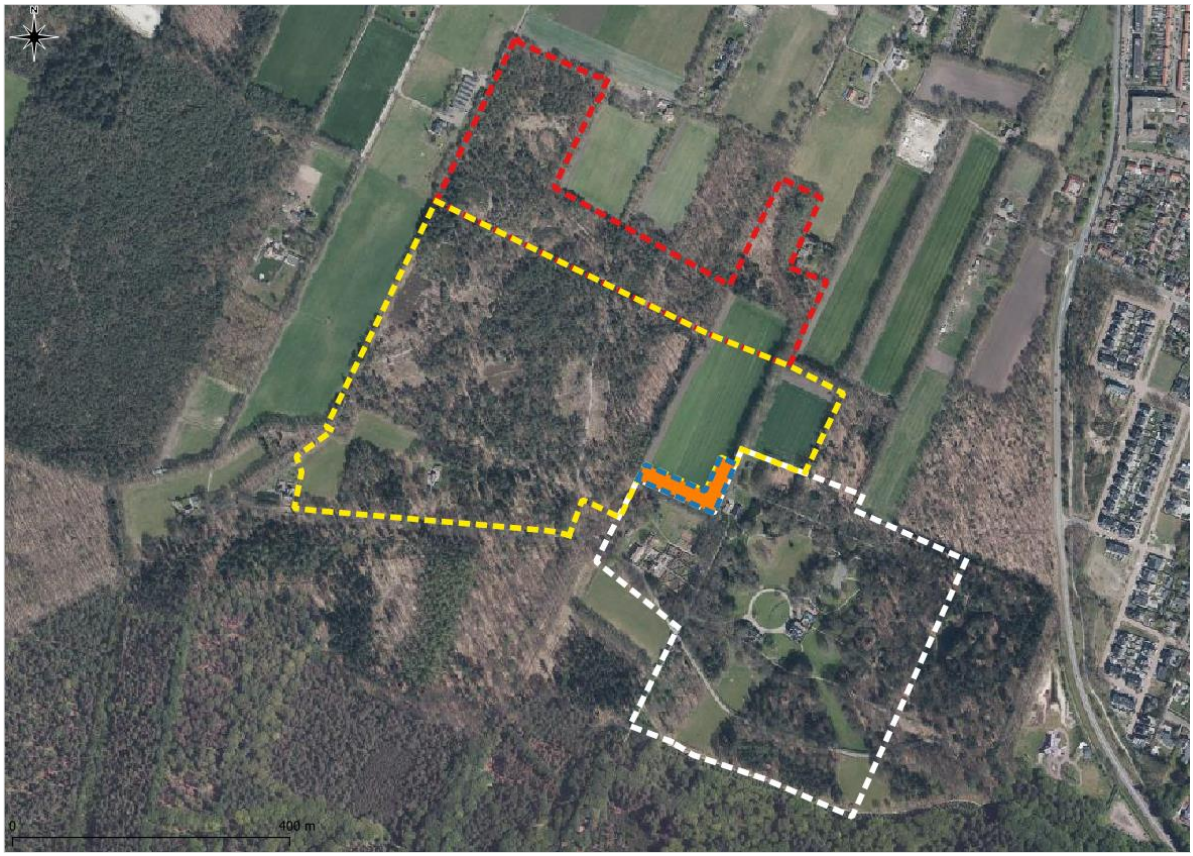

Figuur 6.3 ligging compensatieperceel (blauw) die in geheel ingericht zal worden als verbindingsfunctie (oranje).

Dit perceel heeft momenteel een agrarische bestemming binnen het NNN en behoort tot de Groene Contour, zoals ook blijkt uit de planviewer van de interim omgevingsverordening van de provincie Utrecht (figuur 6.4 en 6.5). Uit deze zelfde interim omgevingsverordening, 6.9, blijkt dat zowel agrarische grond binnen het NNN als gebieden behorend tot de Groene Contour gebruikt mag worden als compensatiegebied.

Figuur 6.4 Het compensatiegebied behoort volgens de planviewer van de omgevingsverordening tot NNN agrarisch

Figuur 6.5 Het compensatiegebied behoort volgens de planvieuwer van het Natuurbeheerplan 2021 tot de Groene Contour.

Het aangewezen gebied valt binnen de, door de omgevingsverordening, gestelde eisen, waardoor het gebruikt mag worden als compensatiegebied. Het perceel heeft een oppervlakte van 5.190 m^2. Ter compensatie moet minimaal dezelfde oppervlakte gebruikt worden als de oppervlakte die door de voorgenomen plannen gebruikt zal worden.

Zoals in hoofdstuk 2 reeds is vermeld, zullen er op de onderzoekslocatie maximaal 150 graven per hectare worden gerealiseerd in bestaande natuur, met een maximale oppervlakte van bewerkte grond van 2 bij 2 meter. Dit

betekend dat er slechts maximaal 3 % van het totale oppervlak van de onderzoekslocatie gebruikt zal worden voor de graven. De totale oppervlakte van het plangebied binnen de gemeente rhenen dat op dit moment de bestemming natuur is, betreft 14 hectare. Dit betekent dat er minimaal 3.990 vierkante meter aan oppervlakte gecompenseerd dient te worden voor het voorgenomen aantal graven. Daarnaast zullen de zonnepanelen, kapschuur en ruimte voor parkeren op het gazon rondom de zonnepanelen in totaal 1.200 m^2 in beslag nemen. De totaal minimaal benodigde compensatie komt daarmee op 5.190 m^2. Dit komt overeen met de oppervlakte van het compensatieperceel.

6.2 Compensatiemaatregelen

De wezenlijke kenmerken en waarden van het plangebied en de overige gebieden van het Natuurnetwerk Nederland in de directe omgeving, kunnen het best versterkt worden door het compensatiegebied in te richten als een verbindingsstructuur. Deze verbinding wordt gerealiseerd op een agrarisch perceel dat gelegen is tussen verschillende bosgebieden.

In figuur 6.3 is weergegeven waar het verbindende element binnen het compensatiegebied ingericht zal worden. Hier wordt het plangebied van de natuurbegraafplaats verbonden met het oostelijker gelegen bosperceel. In de huidige situatie betreft deze verbinding een enkele bomenlaan langs een weg.

Het compensatiegebied kan maximaal benut worden door het gebied op twee manieren in te richten. Het zuidelijke gedeelte van het gebied kan worden omgevormd tot bosgebied met relatief veel ondergroei, terwijl het noordelijke gedeelte van het gebied ingericht kan worden tot een brede bosrand die een gradiënt vormt tussen het bos en het agrarisch perceel.

Het creëren van bos zal ervoor zorgen dat er een robuuste verbinding ontstaat voor grotere zoogdieren, zoals reeën, dassen en marters. Tevens zal het geschikt broedgebied vormen voor velerlei vogels, zoals mezen, vinkachtigen en lijsters. Het is belangrijk om voor de aanplant van deze bosstrook te kiezen voor inheemse boomsoorten, die goed kunnen gedijen op de aanwezige bodem. Dit zal moeten worden opgenomen in het compensatieplan.

De noordelijke strook van de verbindingszone dient ingericht te worden als een brede bosrand, die een gradiënt vormt tussen het bos en het aangrenzende agrarische perceel. Hierbij is het van belang dat de bosrand voldoende beschutting biedt, maar ook een open structuur heeft, zodat ook grote zoogdieren gemakkelijk door de bosrand kunnen migreren. Door inheemse en besdragende heesters en struiken aan te planten, zal er ook een groter voedselaanbod voor vogels beschikbaar worden. Daarnaast kunnen insecten foerageren op de bloeiende struiken en het realiseren van een strook inheemse kruiden langs het agrarische perceel kan zorgen voor nog meer biodiversiteit.

Door het compensatiegebied in te richten zoals hierboven beschreven, kan het planvoornemen op velerlei wijze bijdragen aan het versterken van de wezenlijke kenmerken en waarden van het plangebied. Niet alleen wordt er een belangrijke verbinding gerealiseerd waardoor het Natuurnetwerk robuuster en groter wordt, maar ook krijgen veel soorten, evenals de algehele biodiversiteit een flinke impuls.

6.3 Overige opwaardering

Naast de noodzakelijke oppervlaktecompensatie zal op 14,56 hectare nog opwaardering van bestaande natuurwaarden plaatsvinden. Dit is minimaal dezelfde oppervlakte als het natuurgebied binnen NNN waar natuurbegraven mogelijk wordt gemaakt. door In figuur 6.6 is weergegeven waar deze extra opwaardering plaats gaat vinden. Het perceel bevindt zich op circa 1,5 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied voor natuurbegraven.

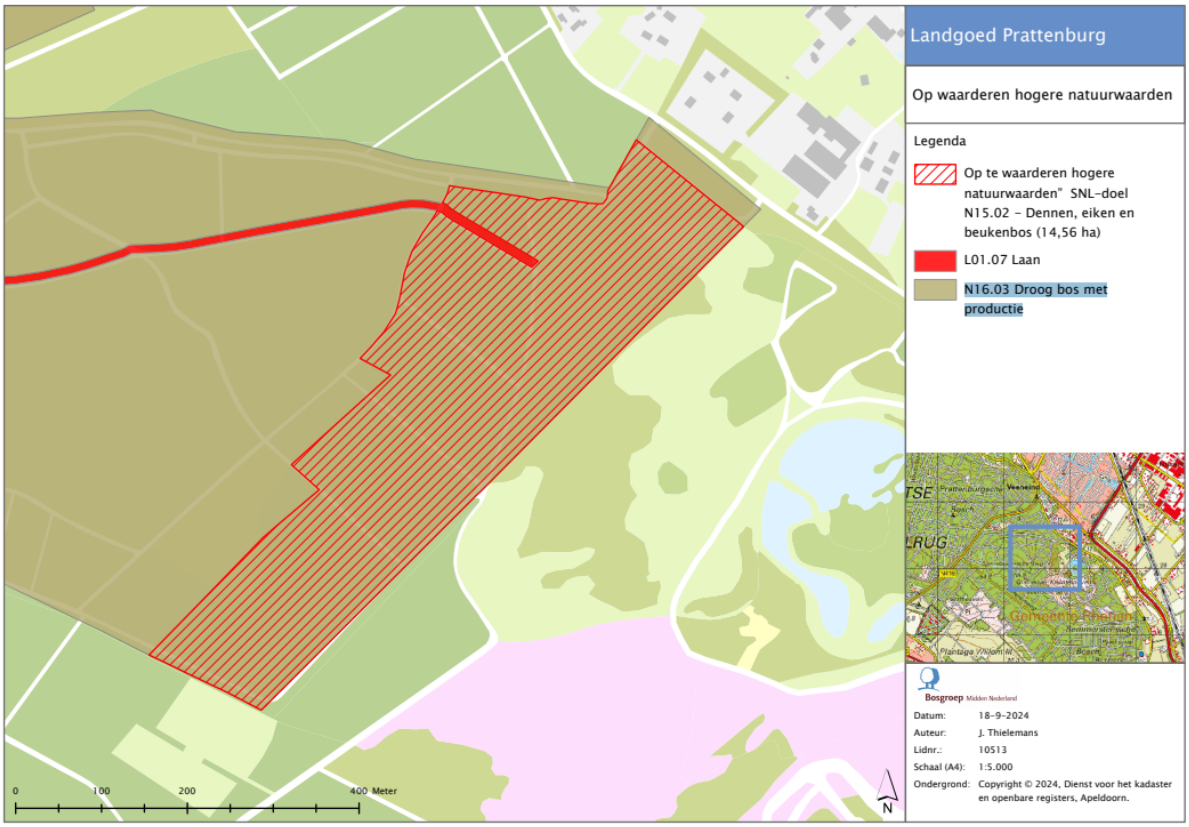

Figuur 6.6 ligging en huidig beheertype van deel van het landgoed waar extra opwaardering plaatsvindt naast de benodigde natuurcompensatie.

Het gebied waar opwaardering plaatsvindt, betreft momenteel beheertype N16.03 Droog bos met productie. Het gebied zal omgevormd worden naar beheertype N15.02 - Dennen, eiken en beukenbos. In figuur 6.7 is weergegeven hoe het toekomstig beheer wordt uitgevoerd.

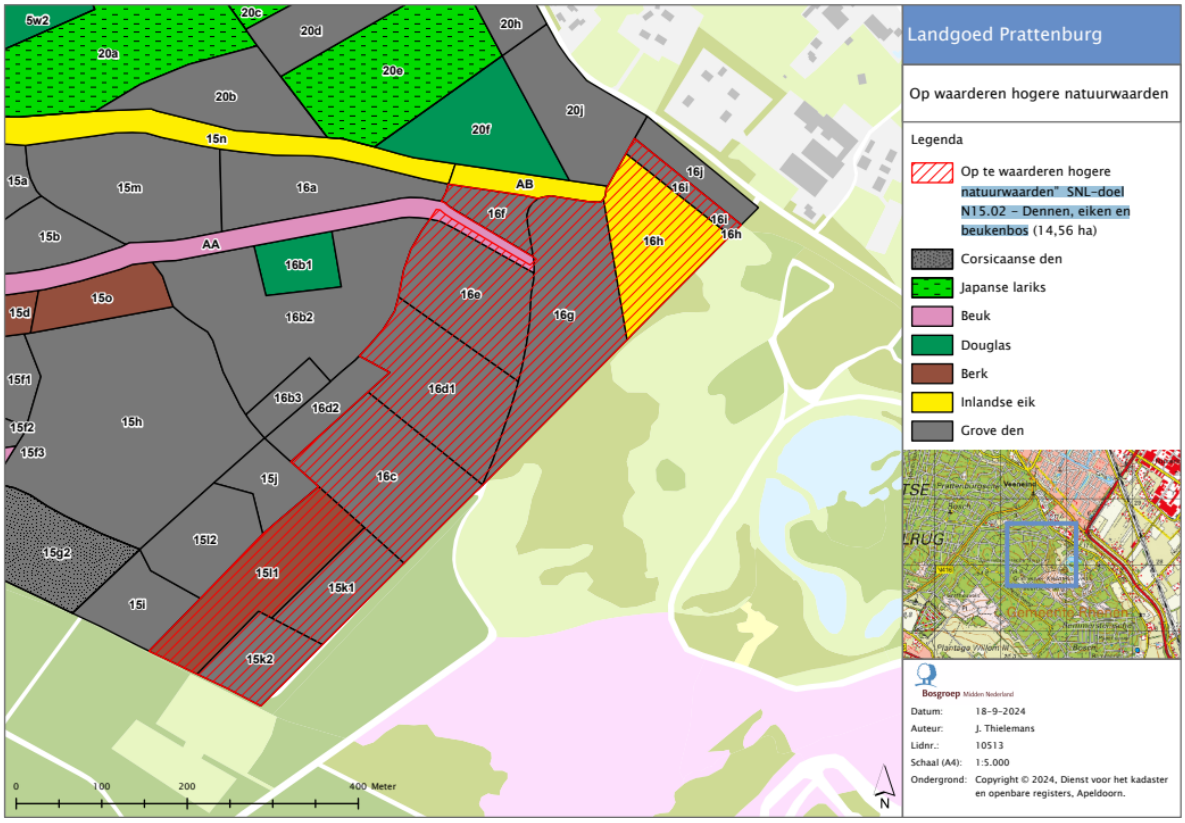

Figuur 6.7 overzicht van toekomstig beheertype en sortiment van het deel van het landgoed waar extra opwaardering plaatsvindt naast de benodigde natuurcompensatie.

7 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Econsultancy heeft in opdracht van Eelerwoude een natuurvisie voor landgoed Prattenburg opgesteld. Deze natuurvisie voor landgoed Prattenburg is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging binnen het natuurnetwerk Nederland.

De natuurvisie landgoed Prattenburg heeft als doel om uit te werken op welke wijze de voorgenomen plannen gerealiseerd kunnen worden binnen de huidige wetgeving voor het natuurnetwerk Nederland binnen de provincie Utrecht. Hierin wordt opgenomen op welke wijze de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied kunnen worden versterkt en wat de functie van het compensatiegebied binnen deze plannen is.

De initiatiefnemer is voornemens een natuurbegraafplaats te realiseren. Het gebied zal gefaseerd ingericht worden. Op korte termijn zal alleen het onderdeel van het plangebied dat behoord tot de gemeente Rhenen uitgevoerd worden. De uitgangspunten voor onder andere grafdichtheid en inrichting van het gebied dat hoort bij de gemeente Veenendaal, is op dit moment nog niet bekend. Onderhavige natuurvisie heeft daarom alleen betrekking op het plangebied dat binnen de gemeente Rhenen aanwezig is. Binnen de gemeente Rhenen wordt circa 14 hectare bos aangewezen, waarbinnen natuurgraven gerealiseerd kunnen worden. In circa 0,7 hectare van het plangebied wordt geen natuurbegraven toegestaan, omdat dit natte heideterreinen en overige landschappelijke of historisch waardevolle locaties betreffen.

Conclusie
Uit de analyse voor de natuurvisie blijkt dat de voorgenomen plannen, het realiseren van een natuurbegraafplaats, de bouw van zonnepanelen en een kapschuur en parkeren rondom de zonnepanelen, kunnen bijdragen aan het versterken van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Daarnaast zal het planvoornemen leiden tot een grotere oppervlakte en samenhang van het Natuurnetwerk Nederland.

Tevens blijkt uit de analyse dat er oppervlakte compensatie benodigd is met een minimale oppervlakte van 5.190 vierkante meter. Het perceel dat is aangedragen voor compensatie, valt binnen de wettelijk gestelde eisen, zoals die in de omgevingsverordening van de provincie Utrecht (september 2024) staan opgetekend. Het perceel grenst aan het plangebied en heeft als bestemming ‘NNN agrarisch’ en maakt deel uit van de Groene Contour. Deze beide bestemmingen zijn geschikt als compensatie gebied. Van het toegewezen perceel zal aan de zuidzijde 5.190 vierkante meter als compensatiegrond ingericht worden.

Op deze compensatiegrond kunnen de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland op, en rond, het plangebied versterkt worden door hier een verbindingszone te creëren naar het oostelijk gelegen bosperceel. Deze verbinding kan gecreëerd worden door het gebied op een tweetal manieren te beplanten. Het zuidelijke deel van de compensatiegrond wordt aangeplant met inheemse boomsoorten om hier een bosstrook van te maken, waardoor er voor grote zoogdieren een verbindingszone ontstaat. Het noordelijke deel kan aangeplant worden als een brede bosrand, met struiken en heesters. Hierdoor ontstaat er ook voor kleinere zoogdiersoorten en reptielen een geschikte verbindingszone. Tevens kan deze bosrand dienen als foerageer- en broedgebied voor veel vogels. Door ook een kruidenrand in deze bosrand te realiseren, zal ook de hoeveelheid insecten toenemen.

Ook op de planlocatie kunnen de voorgenomen plannen helpen bij het versterken van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. Het creëren van een minder uniform bos met staand dood hout en een weelderige ondergroei komt veel soorten ten goede en versterkt de waarden van het ecosysteem. Ook het aanleggen van takkenrillen zorgt voor meer beschutting en rust in het gebied.

Tot slot vindt op een perceel van 14,56 hectare op het landgoed opwaardering plaats van het beheertype. Deze oppervlakte is meer dan de oppervlakte natuur binnen NNN waar natuurbegraven mogelijk wordt gemaakt.

Uit deze natuurvisie blijkt dat de voorgenomen plannen in het gebied kunnen zorgen voor het versterken van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland. Ook zal het planvoornemen leiden tot een grotere oppervlakte en samenhang binnen het Natuurnetwerk Nederland. De exacte inrichting van het plangebied is vastgelegd in het “Inrichtings- en beheersplan Natuurbegraafplaats Prattenburg”, dat door Natuurbegraafplaatsen Van Waarde is opgesteld (projectnummer 6816.21, 14 januari 2021).

Econsultancy
17 oktober 2024

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J., Canters, K. & Buys, J. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren - Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Ministerie van Economische Zaken (2016). Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.

Nationale Database Flora en Fauna (z.d.). Uitvoerportaal; zoekgebied Landgoed Prattenburg, periode 2017-2022. NDFF. Geraadpleegd op 17 oktober 2024 van https://ndff-ecogrid.nl.

Sovon (z.d.). Soortenoverzicht. Geraadpleegd op 17 oktober 2024 van https://stats.sovon.nl/stats/soorten.

Verspreidingsatlas (z.d.). NDFF Verspreidingsatlas. Geraadpleegd op 17 oktober 2024 van https://www.verspreidingsatlas.nl/.

Provincie Utrecht (10 maart 2021). Interim omgevingsverordening provincie Utrecht. Opgehaald van: https://omgevingswet.provincie-utrecht.nl/sites/omgevingswet/files/2021-03/Omgevingsverordening%20provincie%20Utrecht%20PS%2010%20maart%202021_INTERACTIEF.pdf.

Provincie Utrecht (9 maart 2021). Natuurbeheerplan 2021. Opgehaald van: https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2021-03/Natuurbeheerplan%202021%20geconsolideerde%20versie.pdf.

Provincie Utrecht (z.d.). Planviewer Interim Omgevingsverordening. Opgehaald van: https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl/NL.IMRO.9926.2020InterimVerord-VA02.

Provincie Utrecht (z.d.). Planviewer Natuurbeheerplan 2022. Opgehaald van: https://webkaart.provincie-utrecht.nl/viewer/app/Webkaart?bookmark=138a683ea9d1476f91ad8f2b8a19f261.

B. Speulman (14 januari 2021). Natuurbegraafplaats Prattenburg, Inrichtings- en beheerplan. Natuurbegraafplaatsen van Waarde.

BIJLAGE 1 NATUURWETGEVING EN DOELEN NATURA 2000

Natuurwetgeving Natura 2000

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie wordt getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1-1-2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten op Natura 2000.

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Met Natura 2000 wil men deze flora en fauna duurzaam beschermen. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft voor Nederland ruim 162 Natura 2000-gebieden aangewezen. Gezamenlijk hebben ze een oppervlak van ruim 1,1 miljoen hectare. Ze maken deel uit van een samenhangend netwerk van natuurgebieden in de Europese Unie die zijn aangewezen op grond van de vogelrichtlijn en habitatrichtlijn. Het doel van Natura 2000 is het keren van de achteruitgang van de biodiversiteit.

Binnen een gebied kan spanning optreden tussen economie en ecologie. In een zogenaamd beheerplan leggen Rijk en provincies vast welke activiteiten, op welke wijze mogelijk zijn. Uitgangspunt is steeds het realiseren van ecologische doelen met respect voor en in een zorgvuldige balans met wat particulieren en ondernemers willen. Het opstellen gebeurt daarom in overleg met alle direct betrokkenen, zoals beheerders, gebruikers, omwonenden, gemeenten, natuurorganisaties en waterschappen. Samen geven ze invulling aan beleven, gebruiken en beschermen. Daar draait het om in de Nederlandse Natura 2000-gebieden (bron: Regiegroep Natura 2000).

Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied (artikel 2.7, lid 2 Wnb. en per 1-1-2024 artikel 5.1, lid 1, sub e Ow).

Handelingen die een negatieve invloed hebben op Natura 2000-gebieden, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het bevoegd gezag. De provincie is bevoegd gezag voor de toetsing van handelingen met mogelijke gevolgen voor beschermde Natura 2000-gebieden (de gebiedenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid, blijft het Rijk bevoegd gezag.

Doelen Natura 2000

Voor ieder Natura 2000-gebied geldt dat deze een specifiek internationaal belang heeft voor bepaalde soorten en/of habitattypen. Op grond van de staat van instandhouding en het relatief belang van soorten en habitattypen zijn de belangrijkste verbeteropgaven en doelen op landelijk niveau vastgesteld. Deze landelijke doelen vormen de kaders voor de formulering van instandhoudingdoelen op gebiedsniveau. Algemene doelen zijn behoud en indien van toepassing herstel van:

- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- De bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- De op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

BIJLAGE 2 NATUURWETGEVING Natuurnetwerk Nederland

Natuurwetgeving Natuurnetwerk Nederland

Deze bijlage geeft achtergrondinformatie over de natuurwetgeving waaraan de voorgenomen ingreep op de onderzoekslocatie is getoetst. Deze bijlage is niet toegespitst op de situatie op de onderzoekslocatie, maar geeft enkel een beschrijving van de vigerende, en per 1 januari 2024 geldende, wetgeving. Indien een plangebied in of nabij een beschermd gebied is gelegen, dan dient te worden bepaald of er een (extern) effect valt te verwachten. Het gaat daarbij om gebieden behorend tot het Natuurnetwerk Nederland.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

Het Natuurnetwerk Nederland bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- Gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- Ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de Noordzee en de Waddenzee;
- Alle Natura 2000-gebieden.

In de Omgevingswet staan de bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen in de omgevingsverordening (artikel 2.44, lid 4 en 5 Ow en artikel 7.6, lid 1 Bkl).

Initiatiefnemers van ingrepen binnen (of in de directe nabijheid van) het Natuurnetwerk Nederland dienen de effecten van de ingreep op kernkwaliteiten en omgevingscondities te onderzoeken. De omgevingscondities zullen ten opzichte van de oorspronkelijke situatie mogelijk veranderen. Dit zal middels nader onderzoek/toetsing inzichtelijk gemaakt moeten worden.

Ingrepen die de natuur significant aantasten, mogen niet worden toegestaan in het bestemmingsplan (“nee”), tenzij ze een groot openbaar belang dienen én er geen alternatieven zijn buiten de natuur. Als het toegestaan is, is natuurcompensatie verplicht (op een andere plek moet dan nieuwe natuur komen).

BIJLAGE 3 OMGEVINGSWET

Omgevingswet

AFDELING 2.6 BIJZONDERE TAKEN EN BEVOEGDHEDEN

§ 2.6.3 Bijzondere bevoegdheden natuur en landschap

Artikel 2.44 (aanwijzing natuurgebieden en landschappen)
1. Onze Minister voor Natuur en Stikstof wijst ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn Natura 2000-gebieden aan en stelt daarbij instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vast.
2. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan ter uitvoering van de vogelrichtlijn of de habitatrichtlijn bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen en instandhoudingsdoelstellingen voor die gebieden vaststellen.
3. Onze Minister voor Natuur en Stikstof kan nationale parken aanwijzen.
4. Bij omgevingsverordening worden de gebieden aangewezen die behoren tot het natuurnetwerk Nederland.
5. Bij omgevingsverordening kunnen gebieden, met uitzondering van Natura 2000- gebieden of gebieden als bedoeld in het vierde lid, worden aangewezen als bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

AFDELING 5.1 DE OMGEVINGSVERGUNNING

§ 5.1.1 Verbodsbepalingen

Artikel 5.1 (omgevingsvergunningplichtige activiteiten wet)
1. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
   a. een afwijkomgevingsplanactiviteit,
   b. een rijksmonumentenactiviteit,
   c. een ontgrondingsactiviteit,
   d. een stortingsactiviteit op zee,
   e. een Natura 2000-activiteit,
   f. een jachtgeweeractiviteit,
   g. een valkeniersactiviteit, tenzij het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.
2. Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten:
   a. een bouwactiviteit,
   b. een milieubelastende activiteit,
   c. een lozingsactiviteit op:
      1°. een oppervlaktewaterlichaam,
      2°. een zuiveringtechnisch werk,
   d. een wateronttrekkingsactiviteit,
   e. een mijnbouwlocatieactiviteit,
   f. een beperkingengebiedactiviteit met betrekking tot:
      1°. een weg,
      2°. een waterstaatswerk,
      3°. een luchthaven,

4°. een hoofdspoorweg, lokale spoorweg of bijzondere spoorweg,
5°. een installatie in een waterstaatswerk,

h. een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

§ 5.1.2 Reikwijdte aanvraag omgevingsvergunning en aanwijzing bevoegd gezag

Artikel 5.7 (aanvraag los of gelijktijdig)

1. Een aanvraag om een omgevingsvergunning kan naar keuze van de aanvrager op een of meer activiteiten betrekking hebben.
2. Met het oog op een doelmatig waterbeheer wordt een omgevingsvergunning voor wateractiviteiten, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten als bedoeld in de artikelen 5.1 en 5.4.
3. Een omgevingsvergunning voor een activiteit waarbij de locatie van ondergeschikt belang is, wordt, in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen gevallen, los aangevraagd van de omgevingsvergunning voor andere activiteiten.
4. Een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit en een omgevingsvergunning voor een wateractiviteit, met uitzondering van een als wateractiviteit aan te merken beperkingengebiedactiviteit, worden gelijktijdig aangevraagd als:
   a. die activiteiten betrekking hebben op dezelfde ippc-installatie, of
   b. op die activiteiten de Seveso-richtlijn van toepassing is.
5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op aanvragen om wijziging van de voorschriften van een omgevingsvergunning.

Besluit kwaliteit leefomgeving

AFDELING 7.3 INSTRUCTIEREGELS MET HET OOG OP NATUURBESCHERMING

§ 7.3.1 Natuurnetwerk Nederland

Artikel 7.6 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)

1. Bij omgevingsverordening worden de gebieden die het natuurnetwerk Nederland, bedoeld in artikel 2.44, vierde lid, van de wet, vormen, aangewezen en wordt de geometrische begrenzing daarvan vastgelegd.
2. De militaire terreinen OT De Haar, OT De Vlasakkers, OT Havelte West, OT Leusderheide, OT Marnewaard en OT Oirschotse Heide, genoemd in bijlage XIV, onder A, waarvan de geometrische begrenzing bij ministeriële regeling is vastgelegd, maken geen deel uit van het natuurnetwerk Nederland.

Artikel 7.8 (beschermingsregime)

1. Bij omgevingsverordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het natuurnetwerk Nederland regels gesteld over:
   a. regels in omgevingsplannen als bedoeld in artikel 4.2, eerste lid, van de wet; en
   b. projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, aanhef en onder a, onder 4°, van de wet.

2. De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.
3. Over militaire terreinen en terreinen met een militair object als bedoeld in artikel 5.150, eerste lid, binnen het natuurnetwerk Nederland worden bij omgevingsverordening alleen regels gesteld die verzekeren dat tijdige compensatie plaatsvindt van de nadelige gevolgen voor het natuurnetwerk door terreinverharding en bouwactiviteiten op die terreinen.

Besluit activiteiten leefomgeving

AFDELING 11.1 ACTIVITEITEN MET MOGELIJKE GEVOLGEN VOOR NATURA 2000-GEBIEDEN OF BIJZONDERE NATIONALE NATUURGEBIEDEN

§ 11.1.1 Algemeen

Artikel 11.6 (specifieke zorgplicht)
1. Degene die een activiteit als bedoeld in artikel 11.1, eerste lid, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor het belang, bedoeld in artikel 11.2, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. De plicht, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat:
   a. voorafgaand aan het verrichten van activiteiten in, of in de directe nabijheid van een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kennis wordt genomen van de informatie in het aanwijzingsbesluit van het gebied over de leefgebieden voor vogelsoorten, natuurlijke habitats en habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen en de daarvoor geldende instandhoudingsdoelstellingen;
   b. wordt nagegaan of op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen kunnen worden uitgesloten;
   c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor de leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen;
   d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om verslechterende of significant verstorende gevolgen, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, voor het betrokken gebied te voorkomen;
   e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
   f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen als zich, ondanks de getroffen

maatregelen, verslechterende of significant verstorende gevolgen voordoen voor de leefgebieden, natuurlijke habitats of habitats van soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

AFDELING 11.2 ACTIVITEITEN MET BETREKKING TOT DIEREN OF PLANTEN IN HET WILD

§ 11.2.1 Algemeen

Artikel 11.27 (specifieke zorgplicht)

1. Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:
   a. alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
   b. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
   c. als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
2. Voor flora- en fauna-activiteiten houdt deze plicht in ieder geval in dat:
   a. voorafgaand aan het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid op de locatie waar de activiteit wordt verricht of in de directe nabijheid van die locatie van:
      1˚. van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten, genoemd in bijlage I bij de vogelrichtlijn, en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, tweede lid, van die richtlijn;
      2˚. van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
      3˚. dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX of in de rode lijsten, bedoeld in artikel 2.19, vijfde lid, onder a, onder 3˚, van de wet; en
      4˚. voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats;
   b. als deze aanwijzingen er zijn: wordt vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
   c. als die gevolgen niet kunnen worden uitgesloten: wordt nagegaan welke gevolgen de activiteit kan hebben voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten;
   d. alle passende preventieve maatregelen worden getroffen om die nadelige gevolgen te voorkomen;
   e. tijdens en na het verrichten van de activiteit wordt nagegaan of de getroffen maatregelen de beoogde effecten hebben; en
   f. het verrichten van de activiteit wordt gestaakt als de nadelige gevolgen toch niet worden voorkomen, of, als staken van de activiteit redelijkerwijs niet meer mogelijk is, passende herstelmaatregelen worden getroffen.
3. Voor de uitoefening van de jacht en activiteiten om populaties van in het wild levende dieren te beheren of om schade door dieren te bestrijden houdt deze plicht in ieder geval in, dat een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

Artikel 11.28 (voorkomen onnodig lijden van dieren)
Een ieder die een in het wild levend dier doodt of vangt, voorkomt dat het dier onnodig lijdt.

§ 11.2.3 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning soorten habitatrichtlijn

Artikel 11.46 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen soorten habitatrichtlijn: schadelijke handelingen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
   a. het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
   b. het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
   c. het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
   d. het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
   e. het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.
2. Het verbod geldt niet als:
   a. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan artikel 16, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
   b. de activiteit uitvoering geeft aan:
      1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
      2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.
3. Onder de soorten, bedoeld in het eerste lid, onder a, worden niet begrepen de soorten, bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

§ 11.2.4 Flora- en fauna-activiteiten: omgevingsvergunning andere soorten

Artikel 11.54 (aanwijzing vergunningplichtige gevallen andere soorten: schadelijke handelingen)
1. Het verbod, bedoeld in artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de wet, om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten, geldt voor:
   a. het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
   b. het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
   c. het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B.
2. Het verbod geldt niet als:

a. het gaat om het doden of vangen van de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis, of om het beschadigen of vernielen van hun vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
b. het verrichten van de activiteit op grond van een andere wet is toegestaan en is voldaan aan de eisen die zijn opgenomen artikel 8.74l van het Besluit kwaliteit leefomgeving; of
c. de activiteit deel uitmaakt van:
   1˚. een instandhoudingsmaatregel als bedoeld in de artikelen 3, eerste lid en tweede lid, onder b, c en d, en 4, eerste lid, eerste zin, en tweede lid, van de vogelrichtlijn of artikel 6, eerste lid, van de habitatrichtlijn; of
   2˚. een passende maatregel als bedoeld in artikel 6, tweede lid, van de habitatrichtlijn.